

Χανιώτικα νέα
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ 5 Δεκεμβρίου 2015

διαδρομές

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ / ΤΕΧΝΕΣ / ΙΣΤΟΡΙΑ / ΒΙΒΛΙΑ / ΜΟΥΣΙΚΗ / ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ
ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΖΩΖΩ ΣΑΠΟΥΝΤΖΑΚΗ

ΣΚΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΥΑΙΣΘΗΤΕΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΑ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΤΩΝ ΧΑΝΙΩΝ

Περιβάλλον... το σπίτι μας

ΕΛΙΑ ΚΟΥΜΛΗ

diadromes@haniotika-nea.gr

editorial

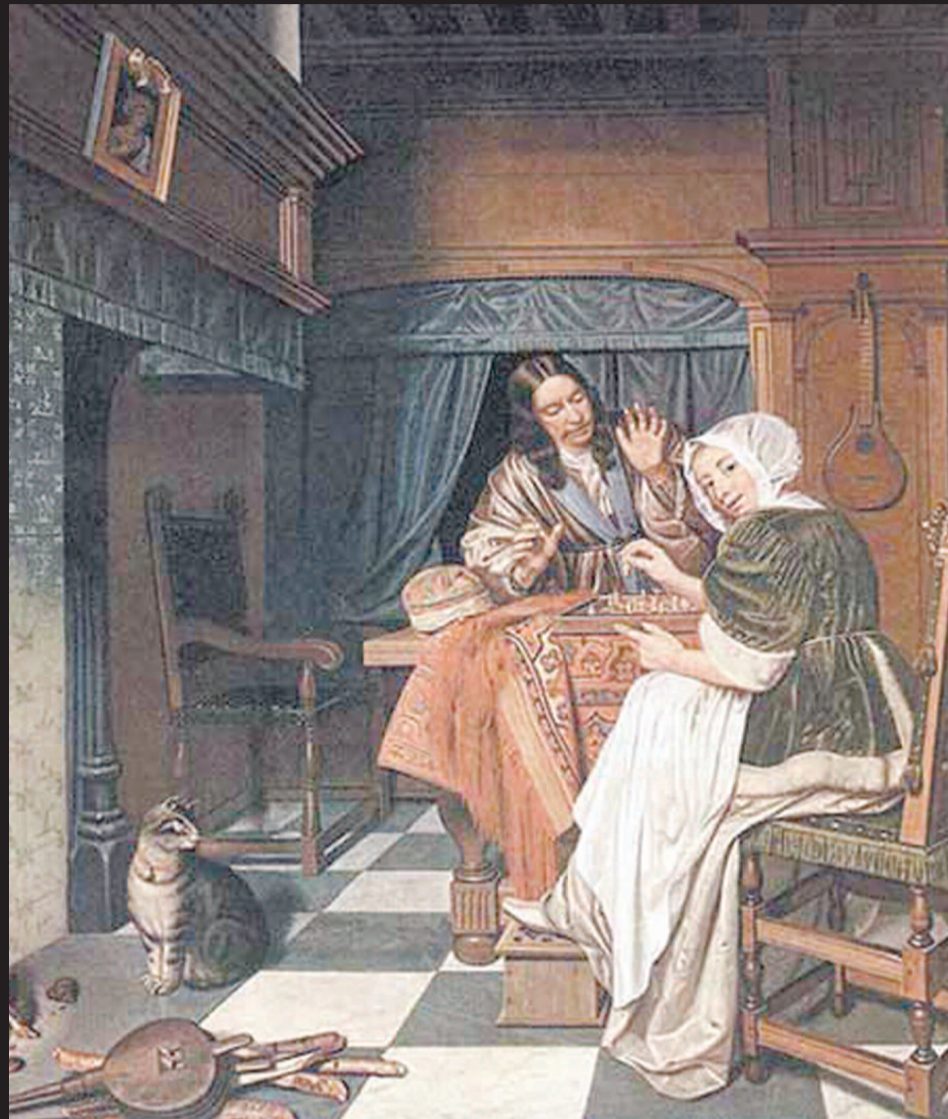
Τοπία που μαγεύουν το βλέμμα, που διαφημίζουν τον τόπο μας στα πέριχα της γης και προσελκύουν χιλιάδες επισκέπτες που θέλουν να τα θαυμάσουν από κοντά.

Ο Μπάλος, η Γραμπούσα, το Λαφονήσι, η κοιλάδα του ποταμού Ιάρδανου έχουν χαρακτηριστεί προστατευόμενες περιοχές του Δικτύου Natura, τόσο για το φυσικό τους κάλλος όσο και για την αναγκαιότητα προστασίας τους από την αλόγιστη εκμετάλλευση.

Στο σημερινό μας αφιέρωμα, προσεγγίζουμε επισκέπτες, κατοίκους, ανθρώπους που δραστηριοποιούνται σε αυτές τις προστατευόμενες περιοχές των Χανίων για να μας μιλήσουν για το πώς οι ίδιοι αντιλαμβάνονται το παρόν και το μέλλον των ευαίσθητων αυτών οικοσυστημάτων.

Φανταστικό μουσείο

No.490

Κορνέλις ντε Μάν, "Σκακιστική Παρτίδα", 1670 και Στάνλεϊ Κιούμπρικ, "Λολίτα", 1962 (φωτ. κάτω).

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

σελ. 3 ~ Πολιτισμός

σελ. 4 - 6 ~ Περιβάλλον... το σπίτι μας

σελ. 7 ~ Παιδότοπος

σελ. 8 Συνέντευξη με τη Ζωζώ Σαπουντζάκη

σελ. 9 - 10 ~ Πολιτισμός

σελ. 11 ~ Βιβλία - Αφορμή

σελ. 12 ~ Υγεία & Βότανα

5/12

Διογένης,

Σάββας

6/12

Νικόλαος

7/12

Αμβρόσιος

8/12

Πατάπιος

9/12

Αννα

Εβδομαδιαίο ένθετο της εφημερίδας "Χανιώτικα νέα"

ΙΔΡΥΤΗΣ:
Γιάννης ΓαρεδάκηςΥΠΕΥΘΥΝΗ ΕΚΔΟΣΗΣ:
Έλια Κουμλί

ΡΕΠΟΡΤΑΖ:
Γιώργος Δρακάκης
Γιώργος Κώνστας
Γιάννης Λυβιάκης
Δημήτρης Μαριδάκης
Μανώλης Μαρκαντωνάκης
Γιάννα Μαρουλοσπιράκη
Μαρία Μυστακίδου
Γιώργος Σταυριανουδάκης
Ελένη Φουντουλάκη

ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ:
Δημήτρης Δαμασκονός
Βαγγέλης Κακατσάκης
Γιάννης Καλογερόπουλος
Ασπασία Κοκολογιάννη
Σάκης Κουβάτσος
Μανώλης Μανουσάκας
Φανή Μαραγκάκη
Μιχάλης Χατζηδάκης

ΣΧΕΔΙΑΣΗ:
Νίκος Κοσμάδης

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟ:
Γεωργία Αδικημενάκη
Δέσποινα Βάλλα
Νίκη Ξυφαντάρακη
Ελένη Σταυρίδη

ΔΙΟΡΘΩΣΗ:
Βαγγέλης Βεργανελάκης
Νεκτάριος Κακατσάκης
Αντώνης Φραγκιαδάκης

Επιμέλεια: **ΜΙΧΑΗΛΗΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ**
Ιστορικός Τέχνης - Αρχαιολόγος
Humboldt Universität zu Berlin
lastjudgment1540@hotmail.com

σο παράξενο κι αν ακούγεται σε ορισμένους αυτό, είναι οι γυναίκες όπως υποδηλώνει μια αποκρυπτογράφηση της γλώσσας του σώματος των αντιπάλων, εκείνες οι οποίες κατά βάση έχουν το πάνω χέρι στις αναμετρήσεις τους με τους άνδρες σε έναν διόλου ευκαταφρόνητο αριθμό έργων σκακιστικής θεματικής εντός της δυτικοευρωπαϊκής Τέχνης. Έτσι, και στη "Σκακιστική Παρτίδα" ενός διακεκριμένου εκπροσώπου της ολλανδικής ζωγραφικής, του Κορνέλις ντε Μαν ο σκακιστικός αγώνας χρησιμεύει ως μεταφορά του ερωτικού παιχνιδιού.

Η αγωνιστική επικράτηση του θηλυκού επί του αρσενικού, όπως προδιαγράφεται και στον πίνακά μας, συμβολίζει εκ νέου την υπεροχή και επιδεξιότητα στο χειρισμό ερωτικών θεμάτων του γυναικείου φύλου με όπλο την ακατανίκητη γοητεία του. Τόσο η αποκαρδιωτική χειρονομία του

αντιπάλου, όσο και το γεμάτο καπρίτσιο, συνωμοτικό βλέμμα του νεαρού κοριτσιού προς τον θεατή, μοιάζουν να υποδηλώνουν για πολλοστή φορά, ότι στο σκακιστικό παιχνίδι της αγάπης, η παίκτρια με σύμμαχο και αρωγό τα ερωτικά της θέλητρα είναι πάντα σε θέση να υπερκεράσει τους άρρενες αντιπάλους της, γέροντας αποφασιστικά την πλάστιγγα της νίκης προς την πλευρά της.

Με βάση τα όσα ειπώθη-

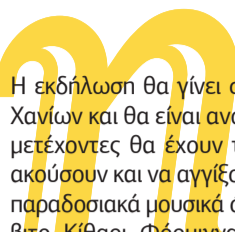
καν παραπάνω εύκολα αντιλαμβάνεται κανείς, ότι η παρουσία και μόνο του σκακιστικού μοτίβου στην κινηματογραφική μεταφορά από τον Στάνλεϊ Κιούμπρικ του μυθιστορημάτων του Βλάντιμιρ Ναμπόκοφ "Λολίτα", το οποίο και πραγματεύεται την ερωτική προσέγγιση ενός αταίριαστου λόγω ηλικιακού χάσματος ζευγαριού, δεν αποδεικνύεται σε καμία περίπτωση τυχαία.

ΣΤΗ ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ

Ταξίδι στην Αρχαία Ελλάδα με όχημα τη μουσική

Ανοικτή εκδήλωση με θέμα: “Με όχημα τη μουσική ταξιδεύουμε στην Αρχαία και Νεότερη Ελλάδα” οργανώνουν σήμερα και ώρα 12 το μεσημέρι το Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Βάμου σε συνεργασία με τη Δημοτική Πινακοθήκη Χανίων και τις Διευθύνσεις Π.Ε. και Δ.Ε. Χανίων, στο πλαίσιο του Εισαγωγικού Σεμιναρίου Π.Ε. για εκπαιδευτικούς.

Η εκδήλωση θα γίνει στη Δημοτική Πινακοθήκη Χανίων και θα είναι ανοικτή για το κοινό. Οι συμμετέχοντες θα έχουν την ευκαιρία να δουν, να ακούσουν και να αγγίξουν 30 αρχαιοελληνικά και παραδοσιακά μουσικά όργανα. Όπως: Λύρα, Βάρβιτο, Κίθαρι, Φόρμιγγα, Πανδούρα, Διάυλο, Σύριγγα του Πανός, Οστέινους αυλούς, Σείστρα, Κρόταλα, Κύμβαλα, Κογκύλια, Κέρας, Σάλπιγγες, το Μονόχορδο του Πυθαγόρα κ.ά. Θα μάθουν τρόπους κατασκευής των οργάνων από σπάνια και αυθεντικά φυσικά υλικά όπως: καύκαλο χελώνας, εντέρινες χορδές, οστέινους αυλούς, δέρμα, καλάμι, ψαρόκολλα κ.ά. Τα μέλη της ορχήστρας ΛΥΡΑΥΛΟΣ (www.lyravlos.gr) θα δείξουν εκδοχές παιξίματος σε κάθε όργανο ξεχωριστά έτσι ώστε να γίνει κατανοητός

ο ρόλος τους σε κάθε εποχή. Το μουσικό αυτό ταξίδι συνοδεύεται με ελληνικούς μύθους μέσα από παράλληλη προβολή διαφανειών από παραστάσεις αγγείων με σκηνές από την μουσική ζωή των αρχαίων Ελλήνων.

Η παρουσίαση περιλαμβάνει και ένα μέρος από το νέο πρόγραμμα του Λύραυλου που έχει τίτλο “Ο ήχος της ανακύκλωσης” (πώς να κατασκευάζουμε 40 αυτοσχέδια μουσικά όργανα από ανακυκλώσιμα υλικά καθημερινής χρήσης, όργανα που δεν βγάζουν απλά ήχο, αλλά παίζουν εξάισια μουσική).

Περισσότερες πληροφορίες για το εκπαιδευτικό πρόγραμμα θα βρείτε στην ιστοσελίδα (<http://www.lyravlos.gr/educational-programs.asp>).

“Όταν η μουσική αγκάλιασε άλλες τέχνες”

Στο πλαίσιο της έκθεσης “Ο Κόσμος του Γιάννη Κύρου. Σκηνικά, κοστούμια και αρχαϊκό υλικό από το θέατρο, τον χορό, τη μουσική και την τηλεόραση”, αύριο και ώρα 8 μ.μ. η Δημοτική Πινακοθήκη Χανίων διοργανώνει μουσική βραδιά με την Ελευθερία Κοκοτσάκη και την Ειρήνη Κόλια. Η εκδήλωση θα πραγματοποιηθεί στον 2ο όροφο του κτηρίου και θα παρουσιαστεί μελοποιημένη ποίηση και τραγούδια από το Θέατρο και τον Κινηματογράφο.

«Με το λεωφορείο ο πόθος και καράβια σπασμένα θα ταξιδέψουμε μουσικά σε αυτόν τον καιρό των τσιγγάνων κάνοντας στάση -μεταξύ άλλων- στην οδό ονείρων... Μία μουσική παράσταση στην οποία θα συναντηθεί η ποίηση του Οδυσσέα Ελύτη, του Νίκου Γκάτσου, της Μαρίας

Πολυδούρη, του Ναπολέοντα Λαπαθιώτη, του Γιάννη Σκαρίμπα και του Βιτσέντζου Κορνάρου με τη μουσική του Μάνου Χατζιδάκι, του Μίκη Θεοδωράκη, του Σταύρου Ξαρχάκου, του Λουδοβίκου των Ανωγείων, του Γιάννη Σπανού, του Νίκου Ξυδάκη, του Δημήτρη Παπαδημητρί-

ου και του Σταμάτη Κραουνάκη» αναφέρεται στο σχετικό Δ.Τ. της Δημοτικής Πινακοθήκης. Είσοδος ελεύθερη. Προαιρετική συγκέντρωση τροφίμων μακράς διάρκειας για την Κοινωνική Κουζίνα και το Κοινωνικό Στέκι/ Στέκι μεταναστών.

ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΓΗΡΟΚΟΜΕΙΟ

Εορτασμός Οσίου Παταπίου

Πανηγυρική Θεία Λειτουργία, αλλά και μνημόσυνο αφιερωμένο στην ανάπαυση των ψυχών των θυμάτων από τις δύο τραγωδίες που έπληξαν στις 8 Δεκεμβρίου 1966 και 1969 τα Χανιά, θα πραγματοποιηθεί την Τρίτη 8 Δεκεμβρίου, εορτή του Αγίου Παταπίου, στο Δημοτικό Γηροκομείο Χανίων.

Στο σχετικό Δελτίο Τύπου του Γηροκομείου αναφέρεται: «Μια σπάνια σύμπτωση δυστυχημάτων που συνδέονται με την 8η Δεκεμβρίου πλήττουν τα Χανιά και την Κρήτη γενικότερα. 8 Δεκεμβρίου 1966.

Το Ε/Γ - Ο/Γ πλοίο “Ηράκλειο” αναχωρεί βράδυ από το λιμάνι της Σούδας για τον Πειραιά, με 300 επιβάτες και πλήρωμα. Καταλήγει να βυθιστεί στη θαλάσ-

σια περιοχή της Φαλκονέρας. Από τους 300, που επιβαίνουν, σώζονται μόλις 46. 8 Δεκεμβρίου 1969

Αεροσκάφος της Ολυμπιακής Αεροπορίας που εκτελεί πτήση Χανιά - Αθήνα, συντρίβεται σε ορεινή περιοχή της Κερατέας Αττικής με 90 νεκρούς.

Πριν από 42 χρόνια, στις 9 Δεκεμβρίου του 1969, το Δημοτικό Συμβούλιο Χανίων με ομόφωνη απόφασή του κηρύσσει την 8η Δεκεμβρίου, ως αποφράδα ημέρα για τα Χανιά.

Κάθε χρόνο, λοιπόν, στο εκκλησάκι του Αγίου Παταπίου, στην αυλή του Δημοτικού Γηροκομείου Χανίων, τελείται πανηγυρική Θεία Λειτουργία και ακολουθεί μνημόσυνο αφιερωμένο στην ανάπαυση των ψυχών των θυμάτων από τις δυο

τραγωδίες.

Για να θυμηθούν οι παλιοί και να μάθουν οι νέοι.

Για να αποδώσουμε ελάχιστο φόρο τιμής σε όλους εκείνους που τόσο απρόσμενα και άδικα έφυγαν από κοντά μας να προσευχηθούμε για την ανάπαυση των ψυχών τους.

Για να βρεθούμε έστω και λίγο κοντά στους ηλικιωμένους παρέα με την ιστορία και τις αναμνήσεις τους βοηθώντας τους να μοιραστούν μαζί μας βιώματα και εμπειρίες που μπορεί σε μας τους νεότερους να φαίνονται “παραμύθια”, γι’ αυτούς όμως είναι το παραμύθι της ζωής τους που ανεξάρτητα από το τέλος οφείλουν και πρέπει να το θυμούνται. Σας περιμένουμε».

1980 - 2015

35

Χρόνια

ΕΛΕΠΑΠ ΧΑΝΙΩΝ

9:30 π.μ. Ημερίδα: 35 Χρόνια ΕΛΕΠΑΠ Χανίων
προσφορά και προοπτικές

6:30 μ.μ. Ανοικτή Εκδήλωση

ΣΑΒΒΑΤΟ 5.12.2015

Πνευματικό Κέντρο Χανίων

Εθελούσια Σώμα
για το παιδί με αναπηρία

Συνδιοργάνωση Περιφερειακή Ενότητα Χανίων

Βρείτε μας στο **facebook**.

www.facebook.com/haniotika.nea

ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΩΝΣΤΑΣ

ΔΗΜΗΤΡΗΣ
ΜΑΡΙΔΑΚΗΣ

ΣΚΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΥΑΙΣΘΗΤΕΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΑ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΤΩΝ ΧΑΝΙΩΝ

Περιβάλλον... το σπίτι μας

υλογία ή κατάρα; Επισκέπτες, κάτοικοι, άνθρωποι που δραστηριοποιούνται σε προστατευόμενες περιοχές των Χανίων του Δικτύου Natura, καλούνται να μας μιλήσουν για το πώς οι ίδιοι αντιλαμβάνονται το παρόν και το μέλλον των ευαίσθητων αυτών οικοσυστημάτων. Πώς βλέπουν την ανθρώπινη παρουσία, τη διαχείριση, την απότομη πολλές φορές τουριστική ανάπτυξη. Προβληματισμοί, ιδέες, ανησυχίες αλλά και ελπίδες ότι οι συγκεκριμένοι τόποι θα κρατηθούν "ζωντανοί" και δεν θα "υποκύψουν" στο σύγχρονο καταναλωτικό-τουριστικό "οδοστρωτήρα" που τους απειλεί.

ΓΡΑΜΠΟΥΣΑ - ΜΠΑΛΟΣ

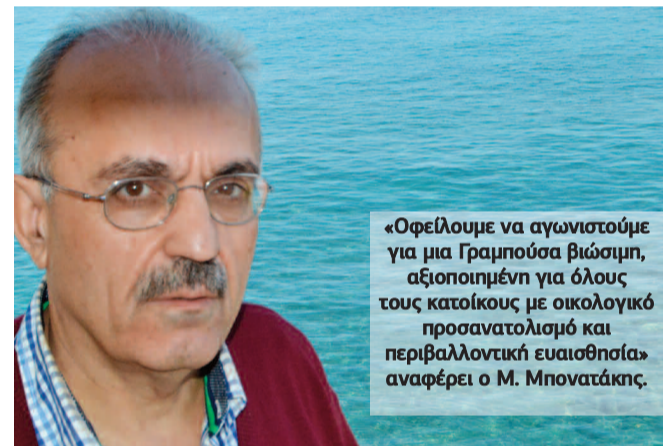
Το καλύτερο δώρο για τους κατοίκους

«Η κήρυξη της Γραμπούσας, χερσόνησος, ήμερη και άγρια Γραμπούσα, περιοχή Μπάλου, ως Natura, είναι το καλύτερο δώρο για τους κατοίκους της περιοχής. Ετσι προστατεύεται νομικά, και διατηρείται χωρίς να κινδυνεύει να καταστραφεί ανεπανόρθωτα» δηλώνει ο γιατρός Μιχάλης Μπονατάκης. Γνωστός για τις περιβαλλοντικές του ανησυχίες ο Κισαμίτης γιατρός έχει καταθέσει μια σειρά από προτάσεις για τη διαχείριση αυτών των περιοχών.

Η χερσόνησος, περίπου 40.000 στρ. είναι στο σύνολό της στην ιδιοκτησία του δημοσίου, το ίδιο και οι νησίδες.

«Κατά την άποψή μου όλη η περιοχή πρέπει να ανήκει στο δημόσιο και η κυριότητά της να παραχωρηθεί μόνο αν δημιουργηθεί φορέας διαχείρισης με τη συμμετοχή του Δήμου, πραγματικών περιβαλλοντικών οργανώσεων και όχι σφραγίδων, του Πανεπιστημίου Κρήτης με το Μουσείο Φυσικής Ιστορίας, της Περιφέρειας, του Δασαρχείου, του Πολιτιστικού Συλλόγου Γραμπούσας. Αυτοί οι φορείς πρέπει να έχουν τον καθοριστικό λόγο για τις χρήσεις γης προς όφελος του περιβάλλοντος και των ανθρώπων».

Το μεγαλύτερο ζήτημα για την περιοχή αυτή έχει να κάνει με την υπερεκμετάλλευσή της που έχει ενταθεί τα τελευταία χρόνια λέει ο κ. Μπονατάκης.

«Οφείλουμε να αγωνιστούμε για μια Γραμπούσα βιώσιμη, αξιοποιημένη για όλους τους κατοίκους με οικολογικό προσανατολισμό και περιβαλλοντική ευαισθησία» αναφέρει ο Μ. Μπονατάκης.

«Με ενοχλεί ως άνθρωπο η προσπάθεια ορισμένων να οικειοποιηθούν τον δημόσιο χώρο. Ο σύγχρονος άνθρωπος χαρακτηρίζεται από την καταναλωτική απληστία. Αντιπροτείνουμε την βιώσιμη ανάπτυξη και διαχείριση προς όφελος των πολλών. Αυτοί που θέλουν να αποκομίσουν υπερκέρδη από τη Γραμπούσα, εκείνοι που θέλουν να λειτουργούν αυθαίρετα είναι το πρόβλημα της περιοχής» αναφέρει χαρακτηριστικά. Παραθέτοντας μια σειρά από προτάσεις κρατάμε ορισμένες από αυτές:

- Να σταματήσει η υπερβόσκηση στο θαμνοδάσος της χερσόνησου και να καθοριστούν συγκεκριμένες περιοχές όπου θα μπορούν να βόσκουν τα ζώα. Οι υπόλοιπες να χαρακτηριστούν ως "μουσείο της κλωρίδας της Κρήτης". Όπως είναι γνωστό η άγρια κλωρίδα της Κρήτης έχει τεράστια αξία.

- Η περιοχή του Μπάλου, από τις ωραιότερες της Μεσογείου κινδυνεύει από την ανεξέλεγκτη επισκεψιμότητα. Τα όρια είναι 800 επισκέψεις την ημέρα και το καλοκαίρι καθημερινά φτάνουν πάνω από 5.000 άτομα. Το φυσικό τοπίο σιγά-σιγά αλλοιώνεται και θα χάσει την ιδιαιτερότητα του. Για τα ομπρελοκαθίσματα και το χρόνο παραμονής των επισκεπτών θα αποφασίσει ο φορέας διαχείρισης με βάση τις δυνατότητες της περιοχής. Υπάρχουν καταγγελίες από τους τουρίστες ότι δεν γίνεται σωστά η περιβαλλοντική διαχείριση του Ακρωτηρίου, του νησιού της Γραμπούσας αλλά και της λιμνοθάλασσας του Μπάλου. Δεν έχουν περάσει πολλά χρόνια από τότε που τα σκουπίδια θάβονταν σε λάκκους στην άμμο.

- Το 1 ευρώ που δίνεται ως εισιτήριο να χρησιμοποιείται για την προστασία του περιβάλλοντος της περιοχής αλλά και τη βελτίωση των υποδομών όπως ο δρόμος που σε πολλά σημεία του είναι επικίνδυνος θέτοντας σε κίνδυνο τη ζωή των επισκεπτών.

- Οικοτουρισμός σε όλο το Ακρωτήριο ώστε να μην συσσωρεύεται ο κόσμος μόνο στο Μπάλο. Υπάρχουν 3 τουλάχιστον περιοχές με αρχαιολογικό ενδιαφέρον, και πολλές αξιόλογες εκκλησίες. Μπορεί να φιλοξενήσει καταδυτικό πάρκο, περιπατητικές διαδρομές. Η επίσκεψη στην περιοχή να συνοδεύεται με επισκέψεις και παραμονή και στην κωμόπολη της Κισάμου.

«Αν συνεχιστεί η υπερεκμετάλλευσή και η διαχείριση με απληστία της ζώνης αυτής, τότε σε 10-15 χρόνια θα χάσει την αξία και τη μαγεία της και θα πληγεί ανεπανόρθωτα. Οφείλουμε για τα παιδιά μας -πρώτα από όλα- να αγωνιστούμε για μια Γραμπούσα βιώσιμη, αξιοποιημένη για όλους τους κατοίκους με οικολογικό προσανατολισμό και περιβαλλοντική ευαισθησία» καταλήγει ο κ. Μπονατάκης.

ΛΑΦΟΝΗΣΙ - ΑΓ. ΔΙΚΑΙΟΣ

Προστιθέμενη αξία για την κοινωνία

«Το 90% της περιουσίας μου βρίσκεται σε περιοχή Natura και αυτό μόνο κακό δεν είναι» σημειώνει ο Ι. Σπερελάκης.

«Οι περιοχές Natura είναι μια προστιθέμενη αξία και συμβάλλουν σημαντικά στη βιώσιμη ανάπτυξη» λέει ο Ιάκωβος Σπερελάκης.

Όπως μας εξηγεί, σχεδόν το 90% της ιδιοκτησίας του βρίσκεται εντός του Δικτύου Natura είτε στο Λαφονήσι, είτε στον Άγιο Δίκαιο κάτι που για τον ίδιο μόνο αρνητικό δεν είναι καθώς το περιβάλλον «μπορεί να διασυνδεθεί με την παραγωγική διαδικασία, τον τουρισμό. Αν το έχουμε επιτύχει αυτό στην περιοχή μας; Θα έλεγα όχι για πολλούς και διάφορους λόγους. Μέσα σε αυτούς είναι η μη ενημέρωση των κατοίκων και των ιδιοκτητών για το τι δυνατότητες έχουν να αναπτύξουν μέσα στη Natura, ενώ από την άλλη από το κράτος δεν υπάρχουν οι υποδομές σε πρωτοβάθμια Υγεία και παιδεία έτσι ώστε οι κάτοικοι να μείνουν σε αυτήν την περιοχή με αποτέλεσμα να μην υπάρχει το ανάλογο ανθρώπινο δυναμικό».

Πέρα από τον μαζικό τουρισμό που συγκεντρώνει η περιοχή του Λαφονησίου, υπάρχουν δυνατότητες σύμφωνα με τον κ. Σπερελάκη ώστε με την αξιοποίηση εθνικών και κοινοτικών προγραμμάτων να προσελκυστούν τουρίστες για εναλλακτικές δραστηριότητες όπως ο περιπατητικός τουρισμός, η παρατήρηση πουλιών και συγκεκριμένα του γυπαετού. «Μια βάση είχε δημιουργηθεί από τον πρώην Δήμο Ιναχωρίου, ωστόσο οι υποδομές αυτές δεν προστατεύτη-

καν, ούτε συντηρήθηκαν από τους δημόσιους φορείς αλλά και τους μόνιμους κατοίκους της περιοχής. Χαρακτηριστικά μπορώ να αναφέρω την υπερβόσκηση που είναι επιζήμια στο φυσικό περιβάλλον σε τόσο ευαίσθητες περιοχές» λέει ο συνομιλητής μας.

Η τσιμεντοποίηση -για την ώρα δεν απειλεί την περιοχή- λέει ο κ. Σπερελάκης ωστόσο όπως επισημαίνει «την περιοχή από τη δεκαετία του '50 εποφθαλμιούν τα μεγάλα οικονομικά συμφέροντα είτε για την τουριστική ή για την λατομική της εκμετάλλευση, πάντα με καθεστώς αδιαφάνειας. Πάντα η τοπική κοινωνία ήταν σε εγρήγορση, ειδικά την περίοδο των Καποδιστριακών Δήμων και έτσι αποτράπηκε η προσπάθεια ιδιωτικοποίησής της κάτι που όμως δεν σημαίνει ότι δεν μπορεί αυτή η απειλή να επανέλθει στο μέλλον».

Ζητάμε από τον κ. Σπερελάκη να μας πει πώς θα ήθελε να δει την περιοχή να εξελίσσεται μετά από χρόνια. «Το ιδανικό θα ήταν μια ανάπτυξη με βάση τον αγροτουρισμό. Με μονάδες το πολύ μέχρι 100 κλίνες και περισσότερες μικρές και μεσαίες οικογενειακές επιχειρήσεις που με πιστοποιημένα, τυποποιημένα προϊόντα θα αναπτύσσονταν και στον τουριστικό και στον αγροτικό τομέα. Επίσης ομάδα παραγωγών για το ελαιόλαδο όπως και στα κηπευτικά. Όλα αυτά βέβαια σε απόσταση από την προστατευ-

μένη ζώνη του Λαφονησίου και του Αγ. Δίκαιου όπου πρέπει να μείνουν ως έχουν. Ετσι θα ταιριάσουμε τον πρωτογενή με τον τριτογενή τομέα, που δεν θα φέρει τα τεράστια κέρδη αλλά την αξιοπρεπή ζωή για τους κατοίκους της περιοχής. Αν κάποιοι φωτισμένοι άνθρωποι δεν έντασαν τις περιοχές μας στο Δίκτυο Natura πριν από 20 χρόνια σήμερα θα ήταν περιβαλλοντικά υποβαθμισμένες και κτήμα ολίγων!».

25/11 με 10/12/2015 δυναμώνουμε την τράπεζά μας

ΕΙΜΑΣΤΕ ΟΛΟΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΟΙ

στην αύξηση συνεταιριστικού κεφαλαίου

Γιατί η τράπεζά μας συνεισφέρει στην ανάπτυξη μέσα από την εμπιστοσύνη και την δημιουργία ευκαιριών. Γιατί είναι σύμμαχος των επιχειρήσεων που υλοποιούν το όραμά τους.

Γιατί πραγματοποιεί σημαντικές επενδύσεις και συμβάλλει στην δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.

Γιατί η τράπεζά μας επιμένει να υπερασπίζεται την ποιότητα της ζωής των νοικοκυριών και να υποστηρίζει ουσιαστικά τις τοπικές κοινωνίες, μέσα από δράσεις εταιρικής κοινωνικής ευθύνης. Γιατί στηρίζει την δύναμή της στο ήθος και την αξία των ανθρώπων της.

Περισσότερες πληροφορίες για την αύξηση συνεταιριστικού κεφαλαίου είναι διαθέσιμες σε όλα τα καταστήματα και την ιστοσελίδα της τράπεζας.

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ
ΤΡΑΠΕΖΑ ΧΑΝΙΩΝ

ΧΑΝΙΑ • ΡΕΘΥΜΝΟ • ΗΡΑΚΛΕΙΟ • ΛΑΣΙΘΙ • ΑΘΗΝΑ

ΚΟΙΛΑΔΑ ΙΑΡΔΑΝΟΥ

“Έλλειψη οικολογικής παιδείας”

«Το Natura προστατεύει περιοχές ιδιαίτερου κάλλους και το κράτος εναρμονίζεται στους κοινοτικούς κανονισμούς και περιορισμούς αλλά και στους νόμους και τα προεδρικά διατάγματα που το ίδιο έχει υπογράψει. Δυστυχώς το κράτος είναι ο πρώτος παραβάτης» λέει ο Ανδρέας Φουράκης που για χρόνια ασχολείται με την προστασία του ποταμού Ιάρδανου. Μαζί κάνουμε μια βόλτα στις καταπράσινες όχθες του ποταμού.

Μάλιστα ο ίδιος είχε συμβάλει στην πραγματοποίηση προγραμμάτων περιβαλλοντικής εκπαίδευσης στο χώρο του βιότοπου από σχολεία των Χανίων. Σύμφωνα με τον ίδιο τα προβλήματα της περιοχής οφείλονται «στην έλλειψη οικολογικής παιδείας και γι' αυτό τεράστια σημασία αποκτά η περιβαλλοντική εκπαίδευση και διαμόρφωση συνείδησης των παιδιών στα σχολεία. Άλλος λόγος είναι ότι οι ιδιοκτήτες των περιοχών αυτών βλέπουν το Natura δικαίως σαν καταστροφή αφού τόσο η δόμηση όσο και οι καλλιέργειες περιορίζονται με αποτέλεσμα την

κατακόρυφη πτώση της αξίας της γης. Αυτό πρέπει να αλλάξει και το κράτος να αξιοποιήσει και να δώσει αξία στις περιοχές αυτές ώστε να δημιουργηθούν κίνητρα, θέσεις εργασίας και οικονομικά οφέλη για τους ιδιοκτήτες ώστε οι ίδιοι να έχουν λόγο να προστατεύουν τις χαρακτηρισμένες περιοχές. Τη δεκαετία του '80 στην περιοχή του ποταμού Ιάρδανου κόπηκαν 135 πλατάνια τα οποία έγιναν τεράρια για πορτοκάλια. Σήμερα ξεραίνονται αιωνόβια πλατάνια χωρίς να αναζητήσει κανείς τα αίτια που κατ'εμένα βρίσκονται στο μολυσμένο από απόβλητα ελαιουργείων της περιοχής υδροφόρο ορίζοντα στα 3,5 μέτρα βάθος».

Ξεχωριστή είναι για τον συνομιλητή μας η θέση των Δήμων. «Η προσωρινότητα των εξουσιών που έχουν οι τοπικοί και πολιτικοί άρχοντες συντελεί στο να μη σχεδιάζουν προγράμματα που απαιτούν μακροχρόνια πραγματοποίηση. Π.χ. ο Δήμος Πλατανιά θα μπορούσε να προγραμματίσει και να φροντίσει με ανάλογο πρόγραμμα και

Το ζήτημα της οικολογικής παιδείας επισημαίνει ο Α. Φουράκης.

απαλλοτριώση τη δημιουργία ενός πάρκου στην προστατευόμενη περιοχή μια και υπάρχουν διαθέσιμα γύρω στα 200 στρέμματα. Αντ' αυτού όμως, έχουμε παράνομες και αναίτιες επεμβάσεις του Δήμου μέσα στην περιοχή όπου εν μια νυκτί καταστρέφουν τον υγροβιότοπο, αλλάζουν την εκβολή του ποταμού, καταστρέφουν το δέλτα και τη λίμνη της εκβολής με τεράστιες επιπτώσεις που ήδη άρχισαν να διαφαίνονται τόσο στην πανίδα όσο και στη μοναδική παραλία του Πλατανιά η οποία εξαιτίας της παρέμβασης αυτής χάνει ετησίως 250.000 κυβικά άμμου και που ακολουθεί τη φθίνουσα πορεία της παραλίας της Αγ. Μαρίας με μαθηματική ακρίβεια». Αυτό που απαιτεί άμεσα η συγκεκριμένη προστατευόμενη περιοχή όπως πιστεύει ο κ. Φουράκης είναι:

- Σωστή διαχείριση των νερών του ποταμού, σύμφωνα με τη νομοθεσία.
- Περιβαλλοντική εκπαίδευση για τους διοικούντες άρχοντες και όσους εμπλέκονται.
- Εξυγίανση των υδάτων με αποκλεισμό των

ρυπογόνων εστιών και παράνομων σωληνώσεων.

- Εμπλουτισμός της περιοχής με τα είδη που έχουν εξαφανιστεί.
- Δεντροφύτευση των παραποτάμιων περιοχών με τα είδη που ευδοκίμούν.

Ο Γιώργος Γαναδάκης από τον Κεφαλά Αποκορώνου μίλησε για τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της περιοχής αλλά και τις “απειλές” της υπερβόσκησης και της άναρχης δόμησης.

ΒΟΡΕΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΟΣ ΑΠΟΚΟΡΩΝΑΣ

Πολλές δυνατότητες - πολλές “πληγές”

Μοναδικής φυσικής ομορφιάς ο βορειοανατολικός Αποκόρωνας προσφέρεται για ήπια ανάπτυξη.

επιτυχία στο γειτονικό Ρέθυμνο. «Ωστόσο, αυτό σημαίνει ότι η περιοχή δεν θα μετατραπεί σε έναν απέραντο βοσκοτόπο αλλά θα συναποφασιστούν κάποια πράγματα», ανέφερε, ενώ συνεχίζοντας επεσήμανε ότι ο επιβεβλημένος σεβασμός στο περιβάλλον συνεπάγεται, μεταξύ άλλων, και τη εξάλειψη ανθρωπογενών δραστηριοτήτων που είναι καταστροφικές για τη φύση, όπως το ψάρεμα με δυναμίτες το οποίο “μαστίζει” από παλιά την περιοχή.

Τόνισε δε ότι στο πλαίσιο της ανάδειξης μιας περιοχής “Natura” θα μπορούσε με μικρές παρεμβάσεις, όπως είναι η αποκατάσταση των πα-

λιών λιθόστρωτων μονοπατιών που συνέδεαν χωριά και επί μέρους περιοχές, να δημιουργηθεί ένας πόλος έλξης για ξένους και Έλληνες περιπατητές που θα ήθελαν να γνωρίσουν τις ιδιαίτερες φυσικές ομορφιές του Αποκόρωνα.

Ομορφιές οι οποίες -όπως τόνισε- έχουν αλλοιωθεί και απειλούνται από την άναρχη δόμηση που υπήρξε τις τελευταίες δεκαετίες. «Ο μοναδικός αρχιτεκτονικός χαρακτήρας της περιοχής είναι ένας πλούτος που πρέπει να αναδειχθεί και όχι να υποβαθμίζεται από σύγχρονες κατασκευές που δεν έχουν καμία σχέση με την αρχιτεκτονική παράδοση της περιοχής.

Τουλάχιστον ο παλιός οικιστικός ιστός των χωριών πρέπει να διατηρηθεί. Υπάρχει Αρχιτεκτονική Σχολή στα Χανιά που θα μπορούσε να βοηθήσει σε αυτή την κατεύθυνση και θα έπρεπε να την αξιοποιήσουμε, όπως κι άλλους τοπικούς φορείς και επιστήμονες, όπως πολεοδόμους που κατάνονται από την περιοχή. Ούτε αδύνατο είναι αυτό, ούτε κοστίζει», σχολίασε και κατέληξε λέγοντας πως ο σεβασμός στο περιβάλλον είναι άρρηκτα δεμένος με τον σεβασμό στο δομημένο περιβάλλον, την ιστορία και την ξεχωριστή ταυτότητα ενός τόπου.

Παιδότοπος

**ΒΑΓΓΕΛΗΣ
Θ. ΚΑΚΑΤΣΑΚΗΣ**

kakatsakis@sch.gr

Β' ΤΑΞΗ ΔΗΜ. ΣΧ. ΚΑΝΤΑΝΟΥ

Ο Κόσμος των Μανιταριών

**Καλοί μου φίλοι,
καλό Σαββατοκύριακο!**

Στον παράξενο κόσμο των μανιταριών που ευδοκιμούν και στον τόπο τους, μας ξεναγούν στον σημερινό Παιδότοπο τα παιδιά της Β' τάξης

του Δημ. Σχ. Καντάνου. Να 'ναι καλά ο δάσκαλός τους, ο γνωστός και από άλλες δουλειές μαθητών του, φίλος μου Μύρωνας Παναγιωτάκης για το φωτοαντίγραφο του χειρόγραφου έγχρωμου περιοδικού

με τίτλο "Η Κάντανος μαζεύει μανιτάρια" (το εξώφυλλο ικνογραφήθηκε απ' τα παιδιά της Ε' τάξης που έχουν δασκάλα την κυρία Ειρήνη Καλαϊτζή) που μου έστειλε και απ' το οποίο προέρχεται το υλικό.

Να χαίρεστε τον δάσκαλό σας παιδιά! Να χαίρεστε τους μαθητές σου, Μύρωνε!

**Σας χαιρετώ με αγάπη όλους!
Βαγγέλης Θ. Κακατσάκης,
δάσκαλος**

Ο κύριος Μανιταράκης μας λέει ότι τα μανιτάρια ζουν στη γη εδώ και εκατομμύρια χρόνια. Στην Ελλάδα υπάρχουν περισσότερα από 2000 είδη. Είναι περίεργο φυτό. Κάποια τρώνονται αλλά τα περισσότερα είναι δηλητηριώδη. Είναι μύκητες και φυτρώνουν ακόμα και σε κορμούς ή ξερά ξύλα. Είναι χρήσιμα γιατί με άλλους οργανισμούς βοηθούν να σαπίζουν τα ξερά φύλλα.

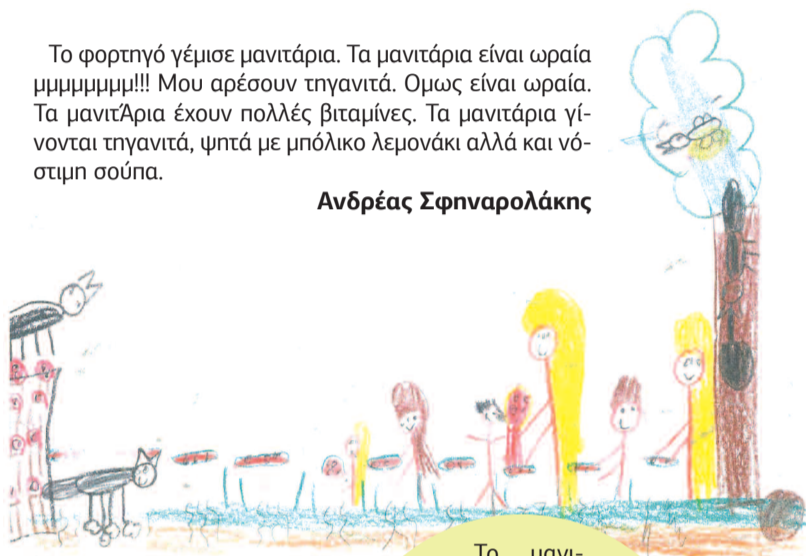
Μανιτάρια υπάρχουν σε όλο τον κόσμο. Στην Κρήτη τα λέμε μανίτες και στα χωριά των Χανίων έχουμε τους πρινίτες, κουμαρίτες, καστανίτες, φούσκες (κίστανο), λάχανα και άλλα.

Βασιλιάς των μανιταριών στην Ελλάδα είναι τα Γρεβανά.

Β' τάξη

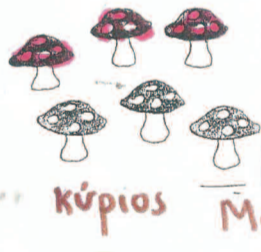
Το φορτηγό γέμισε μανιτάρια. Τα μανιτάρια είναι ωραία μμμμμμμ!!! Μου αρέσουν τηγανιτά. Ομως είναι ωραία. Τα μανιτάρια έχουν πολλές βιταμίνες. Τα μανιτάρια γίνονται τηγανιτά, ψητά με μπόλικο λεμονάκι αλλά και νόστιμη σούπα.

Ανδρέας Σφηναρολάκης

Το μανιτάρι είναι ωραίο αλλά υπάρχουν και φουσκομανιτάρια. Υπάρχουν και καστανομανιτάρια και πρινίτες αλλά εμένα πιο πολύ μου αρέσουν οι μανίτες στην πίτσα γιατί είναι αγοραστοί από τα μαγαζιά και επειδή μυρίζουν ωραία.

Στεφανία Πάττα

κύριος Μανιταράκης

Η μαμά μου φτιάχνει πίτσα και κάποιες φορές βάζει μανιτάρια. Και στα δέντρα φυτρώνουν μανιτάρια και εμένα παλιά μου άρεσαν αλλά τώρα δεν μου αρέσουν.

Μαρία Γαλανάκη

Τα μανιτάρια είναι όμορφα, νόστιμα και υγιεινά. Δεν τρώνονται όμως όλα. Ποτέ δεν μαζεύουμε μανιτάρια να φάμε αν δεν είμαστε σίγουροι. Τα αγοραστά είναι ασφαλή γιατί καλλιεργούνται. Όταν τα συναντάμε στο δάσος δεν τα πατάμε. Είναι χρήσιμα πολύ.

Β' τάξη Δημοτικού Σχολείου Καντάνου

Η μαμά και ο μπαμπάς μας πήγαν στα βουνά βόλτα και μαζέψανε μανιτάρια και κάναμε πικνίκ.

Ελευθερία Κανδαράκη

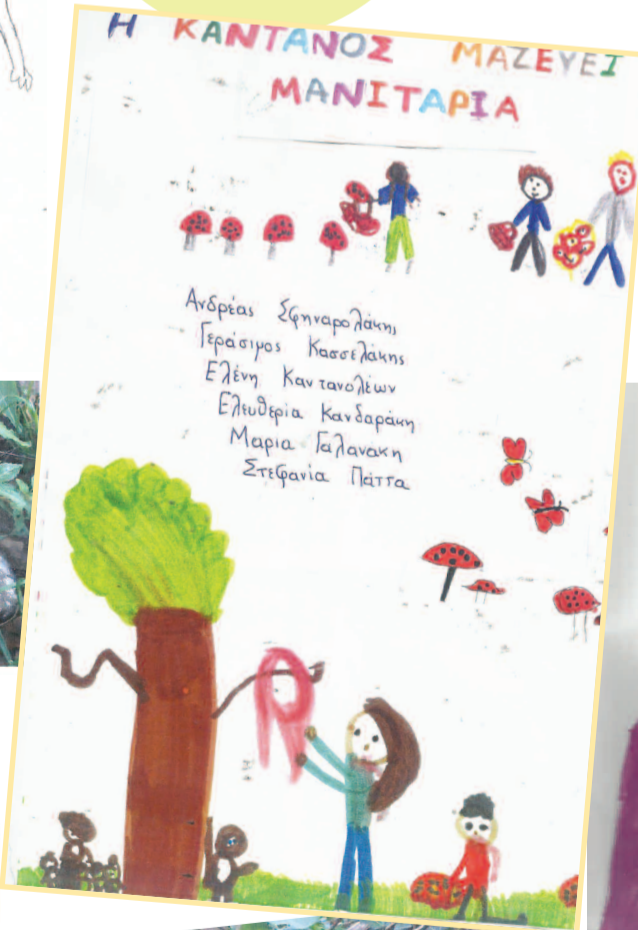

Δεν είναι κοράλλι! Δεν είναι ορुकτό! Είναι πεντανόστιμο μανιτάρι!

Κάντανος

Ανισαράκι

Η ΚΑΝΤΑΝΟΣ ΜΑΖΕΥΕΙ ΜΑΝΙΤΑΡΙΑ
Ανδρέας Σφηναρολάκης
Γεράσιμος Κασσελάκης
Ελένη Καντανολέων
Ελευθερία Κανδαράκη
Μαρία Γαλανάκη
Στεφανία Πάττα

Κάντανος

Το πάνω μέρος μοιάζει με καπέλο, λέγεται πύλος και το πόδι στύπος. Δεν έχουν όλα το σχήμα που ξέρουμε. Φυτρώνουν μόνο τους ή με παρέα άλλα.

Ο Στέλιος, η Γιώτα, η Ελευθερία και ο Ευτύχης πηγαίνουν στο δάσος να μαζέψουν μανιτάρια.

Ελευθερία Κανδαράκη

Τα μανιτάρια είναι νόστιμα. Οι φίλες μου λένε πως έχουν δει να τα βάζουν στην πίτσα και είναι μμμ! Και είναι λαχταριστά πολύ.

Ελένη Καντανολέων

Παλιά Ρούματα

Τα μανιτάρια μαγειρεύονται με ρύζι, κρέας, μακαρόνια, γίνονται ψητά, τηγανιτά, γίνονται σάλτσα.

Ω! Το φορτηγό γέμισε με μανιτάρια πάμε να τα φάμε... μιαμ! μιαμ! Πάμε να πιάσουμε και ένα λαγό να μην τα φάμε μόνο τους.

Γεράσιμος Κασσελάκης

απαστράπτουσα, χαμογελαστή, φορτωμένη έναν δυσθεώρητο μύθο χρόνων στο σανίδι και στο πάλκο, αλλά την ίδια στιγμή απόλυτα προσιτή και απέραντα ευγενική η Ζωζώ Σαπουντζάκη, μίλησε στις “διαδρομές” για τη ζωή της, τα λαμπερά φώτα της νύχτας και την καθημερινότητά της, λίγο μετά την παράσταση “Ζωή σαν παραμύθι” που έδωσε στο ιστορικό καφέ “Κήπος”.

ΤΟ ΦΑΡΜΑΚΟ ΓΙΑ ΟΛΑ ΕΙΝΑΙ Η ΔΟΥΛΕΙΑ

Ζωζώ Σαπουντζάκη “Ζωή σαν παραμύθι”

ΜΑΡΙΑ ΜΥΣΤΑΚΙΔΟΥ
mariamystakidou@gmail.com

Είστε πάντα λαμπερή και δραστήρια. Δεν νομίζω πως υπάρχει γυναίκα, αλλά και άντρας, που δεν θα αναρωτιέται πώς τα καταφέρνετε;

Ειλικρινά σου λέω, δεν κάνω κάτι. Ημουν πάντα έτσι. Είναι το κύτταρό μου αυτό, είναι η ζωή μου. Μου αρέσει το θέατρο, το τραγούδι. Στην καθημερινότητά μου όμως είμαι πολύ απλός άνθρωπος. Φοράω ένα τζινάκι, βγαίνω να κάνω τη βόλτα μου, μιλάω με τον κόσμο. Και νομίζω πως αυτό έχει εκτιμήσει ο κόσμος που με αγαπά όλα αυτά τα χρόνια. Οτι είμαι η δική του Ζωζώ. Στη δουλειά μου όμως τα θέλω όλα τέλεια και είμαι πολύ απαιτητική. Θέλω τα πάντα να είναι άψογα. Απ’ τους συνεργάτες μου, τις τουαλέτες μου, τα παπούτσια μου, όλα. Όταν βγαίνω στο θέατρο ή στο κέντρο, τα ξεχνώ όλα και δίνομαι στον κόσμο.

Λένε πως όταν κάνεις μία δουλειά που αγαπάς στην πραγματικότητα δεν δουλεύεις ούτε μία μέρα στη ζωή σου. Ετσι όπως μου περιγράφετε την αγάπη σας για το θέατρο και το τραγούδι έχω την αίσθηση πως και εσείς δεν αισθανόσαστε ότι δουλεύετε περισσότερο κάνετε το κέφι σας, διασκεδάζετε.

Είναι ακριβώς έτσι όπως τα λες. Μπορεί να είμαι στεναχωρημένη, να μην έχω καθόλου όρεξη, να έχω κλάψει. Όταν όμως βγω στη σκηνή, όλα περνούν. Με έναν τρόπο μαγικό εξαφανίζεται η λύπη, η στεναχώρια, ο καπνός, ό,τι με βαραίνει και αρχίζω να χαμογελάω, να παίζω, να τραγουδώ. Για μένα η δουλειά είναι το φάρμακο για όλα. Θυμάμαι περιόδους που ήμουν πολύ στεναχωρημένη, είχα χάσει τον πατέρα μου, τη μητέρα μου και τελευταία τον άντρα μου και μου έλεγαν τότε «Ζωζώ σήμερα δεν θα έρθεις να παίξεις», αλλά εγώ πήγαινα. Πήγαινα, έβγαινα στον κόσμο και λίγη ώρα μετά τα ξέχναγα όλα. Η δουλειά με έχει βοηθήσει να περάσω όλα τα δύσκολα στη ζωή μου. Και να προχωρήσω.

Είσατε πολύ δεμένη με την οικογένειά σας.

Ημουν άτυχη στη ζωή μου, σε αρκετά ζητήματα. Μπορεί ο Θεός να μου τα έδωσε όλα απλόχερα στη δουλειά, είχα επιτυχίες και χρήματα, αλλά στην προσωπική μου ζωή ήμουν περισσότερο άτυχη. Μεγάλωσα όμως σε καλή οικογένεια. Σωστή οικογένεια που μου

«Δεν έπαιξα ποτέ με κούκλες. Και έτσι, κάποια στιγμή, έγινα εγώ η κούκλα μου. Με έντυνα, με στόλιζα, με χτένιζα... έγινα η κούκλα που δεν είχα ποτέ»

έδωσε αγάπη, απεριόριστη αγάπη και τις βάσεις να γίνω και εγώ σωστός άνθρωπος. Τα παιδικά χρόνια ξέρεις είναι πολύ σημαντικά και σε καθορίζουν. Αν έχεις καλά παιδικά χρόνια, αν σε αγαπάει η οικογένειά σου αυτό φαίνεται μετά και σε κάνει καλό άνθρωπο. Αν πάλι έχεις άσχημα παιδικά χρόνια θα σε κυνηγούν σε όλη σου τη ζωή. Σκέψου πως ακόμα και αργότερα, παρότι ήμουν γνωστή και έγινα μεγάλο όνομα είχα πάντα δίπλα μου τη μαμά μου. Η μαμά μου μου κρατούσε το χέρι και με καθοδηγούσε. Μπορεί στο σανίδι να ήξερα ακριβώς τι κάνω, όμως στην προσωπική μου ζωή πάντα ζητούσα καθοδήγηση. Ηθελα κάποιον να μου κρατά το χέρι και να με οδηγεί. Γι’ αυτό ίσως και στις σχέσεις μου αργότερα έψαχνα άντρες μεγαλύτερους από μένα, για να με καθοδηγούν. Μόνη μου κανόμουν...

Η παράσταση που δώσατε στο καφέ “Κήπος” στα Χανιά πρωτοανέβηκε στην Αθήνα πριν από μερικά χρόνια και ήταν πάντα sold out.

Ναι, ήταν σε έναν μικρό χώρο, στο “Αγγέλων Βήμα” στην Ομόνοια. Στην αρχή δεν ήθελα να την κάνω την παράσταση, σκεφτόμουν “μα τι να παίξω εγώ τώρα;”. Ξέρεις εμείς οι καλλιτέχνες, ακόμα και όταν έχουμε γίνει διάσημοι και έχουμε κάνει πολλές επιτυχίες έχουμε τρακ. Ομως τελικά πήγα, να δω τον χώρο αρχικά και ήταν ένας χώρος πολύ ιδιαίτερος με ένα πανέμορφο πιάνο με ουρά... Και εντελώς αυθόρμητα, εκεί μπροστά στο πιάνο, μέσα στο μυαλό μου άρχισα να “βλέπω” την παράσταση που είδες. Σκεφτόμουν τα παιδικά

πέρα, τις συνεργασίες μου με μεγάλους ηθοποιούς όπως ο Αντονι Κουίν και σιγά - σιγά όλο αυτό πήρε μορφή. Ο Δημήτρης Μαλισσόβας με τον Πάνο Μπρατάκο έγραψαν τα κείμενα της παράστασης, αλλά κάθε φορά τα αλλάζω! Λέω πράγματα που θυμάμαι, λεπτομέρειες που εκείνη τη στιγμή μου έρχονται στο μυαλό, τις αναμνήσεις μου, άλλες φορές ξεχνώ κάτι, άλλες φορές θυμάμαι κάτι άλλο. Είναι όλα αλήθειες. Οι δικές μου αλήθειες, η δική μου ιστορία. Ξέρεις, πιστεύω πως η ζωή μου είναι πραγματικά ένα παραμύθι που μπορεί κανείς να τη διηγηθεί στα παιδιά. Η ιστορία ενός παιδιού που δεν ήταν ποτέ παιδί. Επειδή από 7 χρόνων δούλευα, διάβαζα για το σχολείο, μάθαινα γλώσσες, χορό, μουσικά όργανα, δεν είχα ποτέ τον χρόνο για παραμύθια, για κούκλες και για παιχνίδια. Γι’ αυτό και όταν με ρωτούσαν τι δώρο θέλω, ακόμα και μετά που μεγάλωσα και τα είχα όλα ζήταγα κούκλες. Τις κούκλες που δεν πρόλαβα να παίξω. Και τελικά, αφού δεν γινόταν αλλιώς, κάποια στιγμή, αποφάσισα να γίνω εγώ η κούκλα μου. Με έντυνα, με χτένιζα, με στόλιζα και με χάριζα στον κόσμο...

Έχουν ακουστεί απίστευτες ιστορίες για τα δώρα που σας έκαναν κατά καιρούς. Ποιο είναι το πιο “εκκεντρικό” δώρο που έχετε πάρει και ποιο το πιο “γλυκό” που σας άγγιξε πραγματικά;

Ω! Μου έχουν κάνει ένα σωρό ακριβά δώρα. Κοσμήματα, μπριγιάν, ούτε καν τα θυμάμαι. Τα περισσότερα τα γύριζα πίσω, δεν τα ήθελα. Ξέρεις τι έχω κρατήσει και το θυμάμαι με αγάπη ακόμα και σήμερα; Ηρθε μια μέρα στο κέντρο που δούλευα ένα παιδί, γύρω στα 17, κούτσαινε λίγο και μου έδωσε μία βούρτσα. Μία απλή βούρτσα για ρούχα, που είχε κίτρινη τρίχα για φόντο

φαντάσου, και μέσα με πιο σκούρο χρώμα έγραφε Ζωζώ. “Το έφτιαξα μόνος μου” μου είπε. Ε, το πιστεύεις; Αυτό το δώρο απ’ αυτό το παιδί, με έχει συγκινήσει απεριόριστα και το έχω φυλάξει. Το έχω στολίσει στο σπίτι μου στην Κινέτα.

Είστε χορτασμένη γυναίκα. Από επιτυχίες, από έρωτες, από χρήματα, από πολυτέλεια. Είναι κάτι που σήμερα κοιτώντας πίσω τα χρόνια που πέρασαν το λαχταράτε; Κάτι που θα θέλατε να κάνετε, αλλά τελικά -για κάποιον λόγο- δεν τα καταφέρατε;

Να σου πω. Μερικές φορές λαχταρώ να είχα κάνει ένα παιδί. Δεν τα κατάφερα για

διάφορους λόγους. Θυμάμαι στιγμές που στεναχωριόμουν πολύ γι’ αυτό και έκλαιγα. Ομως μετά, πήγαινα στη δουλειά, ντυνόμουν, βαφόμουν, άρχιζα να τραγουδάω, να χορεύω και τελικά το ξέχναγα. Σου είπα. Στη δουλειά ξέχναγα τα πάντα. Με τη δουλειά ξεπερνούσα τα πάντα.

Ποια στιγμή στην καριέρα σας θα θέλατε να ξαναζούσατε; Ποια ήταν η εντονότερη καλλιτεχνική στιγμή στη ζωή σας;

Το Ηρώδειο. Ηταν μαγικό. Τα ρούχα που φορούσα, ο κόσμος που ξεχείλιζε από παντού, νέα παιδιά που φώναζαν τ’ όνομά μου και με αποθέωναν, τα τραγούδια που είπα. Δεν θα το ξεχάσω ποτέ...

Σκέψου έμπαινα στη σκηνή με την πλάτη και ξαφνικά γυρνούσα στο κοινό.

Θυμάμαι λοιπόν πως όταν γύρισα για πρώτη φορά και είδα όλον αυτό τον κόσμο που ήταν εκεί, τα έχασα... Ηταν κάτι το ανεπανάληπτο. Οι φωνές τους, το χειροκρότημα... Και η παράσταση στο “Αγγέλων Βήμα”. Αυτές οι στιγμές νομίζω πως ήταν για μένα οι σημαντικότερες της ζωής μου. Αλλά να σου πω κάτι, θέλω ακόμα να κάνω πολλά πράγματα. Έχω ακόμα την όρεξη και τη διάθεση να παίξω ρόλους, να τραγουδήσω, να χορέψω. Πάντα ό,τι έκανα το έκανα με όρεξη, με σκληρή δουλειά και τον ιδρώτα μου. Θέλω να είμαι γερή, να έχω την υγεία μου και να συνεχίσω να παίζω.

σερφ@ρίσματα

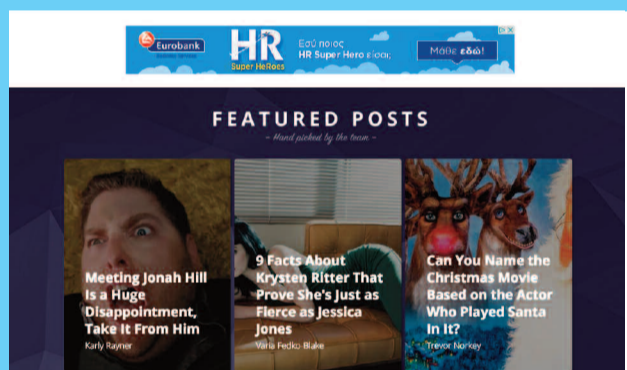
Της ΜΑΡΙΑΣ ΜΥΣΤΑΚΙΔΟΥ

Μουσική τζαζ

www.jazzradio.com

Αν αγαπάτε τους ήχους της τζαζ θα λατρέψετε αυτό τον ιστότοπο! Μέσα από το site μπορείτε, εντελώς δωρεάν να επιλέξετε “σταθμούς” που μεταδίδουν: avant garde, latin jazz, fusion, bebop κ.λπ. Παράλληλα σας δίνεται η δυνατότητα να δημιουργήσετε το προσωπικό σας “κανάλι” διαλέγοντας και συνδυάζοντας κάθε φορά τις μουσικές που προτιμάτε. Πρόκειται για ένα site που προσφέρει άψογη ποιότητα ήχου και έχει πανεύκολο χειρισμό, ώστε και ένας αρχάριος να μπορεί να απολαύσει άνετα αγαπημένους ήχους τζαζ. Καλή σας ακρόαση!

Σινεφίλ

<http://moviepilot.com>

Και αφού ικανοποιήσαμε τους φίλους της μουσικής τώρα κάτι για τους φίλους του κινηματογράφου. Εδώ θα βρείτε τρέιλερ, υποθέσεις, συντελεστές, βιογραφικά κ.λπ. για ταινίες που πρόκειται να βγουν στη μεγάλη οθόνη, ώστε να ξέρετε τι να επιλέξετε να δείτε. Έτσι λοιπόν, την επόμενη φορά, προτού ξεκινήσετε να πάτε σινεμά, συμβουλευτείτε τον ιστότοπο, πάρτε μια καλή ιδέα του τι παίζεται και στη συνέχεια αποφασίστε. Επειδή -ως γνωστόν- μερικές ταινίες είναι όντως για να τις δούμε στον κινηματογράφο και άλλες κάνουν μόνο για... dvd, ενημερωθείτε και αναλόγως κινηθείτε.

Η χαρά της ζαχαροπλαστικής

www.joyofbaking.com

Οι γιορτές πλησιάζουν, οι δρόμοι στολίζονται, οι Αγιοβασιλίδες “σιδερώνουν” τις στολές τους και το κλίμα των Χριστουγέννων έχει αρχίσει να μπαίνει για τα καλά στα σπίτια. Στο πνεύμα αυτό, και ιδιαίτερα, όσοι αγαπάτε την κουζίνα, τη μαγειρική και ιδιαίτερα τη ζαχαροπλαστική, θα βρείτε εδώ έναν ιστότοπο γεμάτο γλυκίες γεύσεις -και όχι μόνο- για να μαγέψετε τις ημέρες των χριστουγέννων. Μπισκότα, κέικ, σοκολάτες, γλυκίσματα κάθε είδους, ψωμιάκια, μάφινς και σκόουνς, πίτες και τάρτες και ότι μπορείτε να φανταστείτε, σας περιμένουν εδώ, να τα φτιάξετε με τα χεράκια σας -η, ακόμα καλύτερα μαζί με τα παιδιά σας- και να τα απολαύσετε με όλους όσους αγαπάτε. Καλή σας επιτυχία!

ΑΠΟ ΤΗ ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΟΜΑΔΑ ΤΟΥ ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

“Δέκα μικροί νέγροι”

Το έργο της Αγκάθα Κρίστι “Δέκα μικροί νέγροι” παρουσιάζει η θεατρική ομάδα του Δικηγορικού Συλλόγου Χανίων σήμερα και αύριο στις 9 μ.μ. στο Βενιζέλειο Ωδείο Χανίων.

Ίσως το καλύτερο, σίγουρα ένα από τα πιο διάσημα, αλλά και ένα από τα σκοτεινότερα (μαζί με την “ποντικοπαγίδα - mousetrap”), μυθιστορήματα της Αγκάθα Κρίστι.

Παίζουν (με σειρά εμφάνισης): Ελευθερία Κήλη, Γιώργος Κορτσαλιουδάκης, Στέλλα Μπατάκη, Λαέρτης Μαργογιαννάκης, Ρεβέκκα Μπαρμπουδάκη, Κυριάκος Τζεϊράνης, Γιώργος Αμανάκης, Ευαγγελία Νικάκη, Γιάννης Μανουσάκης, Δημοσθένης Χαριτάκης και Νίκος Γιακουμάκης

Σκηνοθεσία: Δημήτρης Καλογεράκης.

Κοστούμια: Έφη Μαρουσάκη.

Κομμώσεις: Κομμωτήριο “Classics” της Ελένης Βιρουράκη.

Μακιγιάζ: Ιωάννα Δουρουντάκη.

Κρατήσεις θέσεων: 2821055306 (9π.μ. - 1μ.μ.).

Τα έσοδα θα διατεθούν για φιλανθρωπικούς σκοπούς.

ΣΤΟ “ΜΕΓΑΛΟ Ο”

Παράσταση κουκλιοθεάτρου

Μία σόλο παράσταση κουκλιοθεάτρου σε τραπέζι από τον Μιχάλη Νταουντάκη, πάνω στο θέμα της ταυτότητας των μικρών ανθρώπων, με υφασμάτινες κούκλες διαφόρων τύπων και μουσική αφήγηση θα πραγματοποιηθεί σήμερα στις 7:30 μ.μ. και αύριο στις 12 το μεσημέρι στο “Με-

γάλο Ο”.

Για παιδιά 3 χρονών και πάνω (από το βιβλίο της Μίρα Λόμπε “Ο μικρός Εγώ Είμαι Εγώ”).

Ακροντεόν, εμψύκωση: Μιχάλης Νταουντάκης.

Κούκλες: Nastia Petukhova.

Ζωγραφική: Cecile Raully.

Μετάφραση, Διασκευή: Μ. Νταουντάκης, Τρίτο Μάτι: Ιωάννα Δουρουντάκη.

Διάρκεια: 30 λεπτά.

Είσοδος 5 ευρώ για αδέρφια 4 ευρώ.

ΣΤΟ “BOHEME”

Μιούζικαλ τσέπης από τους “Prima Vista”

Οι “Prima Vista” (Iris- Nick) παρουσιάζουν το μιούζικαλ τσέπης “Don’t tell Mama” με ρεπερτόριο αγαπημένα μουσικά κομμάτια από μιούζικαλ και κινηματογράφο την Τρίτη 8 Δεκεμβρίου στις 9 μ.μ. στο “Boheme”. Μια παράσταση με χιούμορ, νοσταλγία και αέρα δεκαετίας 1920 για πιάνο και φωνή που θα μας πάει πίσω στον χρόνο!

Συμμετέχει η ομάδα χορού “Chairries”: Andy Π. - Μαρία Σ. - Χαρά Χ.

ΣΤΟ ΘΕΑΤΡΟ “Δ. ΒΛΗΣΙΔΗΣ”

Συναυλία ορχήστρας νέων

Η ορχήστρα νέων “Viva la Musica” παρουσιάζει ορχηστρικά θέματα κινηματογράφου, διασκευές σύγχρονων κομματιών, αλλά και παραδοσιακά τραγούδια αύριο στο Θέατρο “Δημήτρης Βλησίδης” στις 7:30 το βράδυ.

Η ορχήστρα νέων “Viva la Musica” είναι ένα νεοσύστατο μουσικό σύνολο νέων (ηλικίας 12 έως 25 ετών) που δραστηριοποιείται εδώ και δύο χρόνια σε Χανιά και Ρέθυμνο και αποτελείται από 20 βιολιά, 3 τσέλα, 2 φλάουτα, τρομπέτα, πιάνο, κιθάρα και κρουστά.

Είσοδος ελεύθερη

ΑΠΟ ΤΟΥΣ “ΦΙΛΟΥΣ ΤΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ”

Πανόραμα Ιταλικού Κινηματογράφου

Με την ταινία “Ο Σαν Μικέλε είχε έναν κόκορα” (1972) των Πάολο και Βιττόριο Ταβιάνι συνεχίζεται αύριο Κυριακή στις 8 μ.μ. στην αίθουσα του Τ.Ε.Ε. (Νεάρχου 23) ο πρώτος κύκλος των προβολών του κινηματογραφικού αφιερώματος στον φημισμένο ιταλικό κινηματογράφο με τον γενικό τίτλο: “Μικρά Αριστουργήματα Μεγάλων Ιταλών Σκηνοθετών” που οργανώνει ο Σύλλογος “Ο Φίλοι των Γραμμάτων”.

ΣΤΟ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ

Παρουσίαση βιβλίου του Γιάννη Φίλη

Η παρουσίαση βιβλίου του κ. Γιάννη Φίλη με τίτλο “Νίκος Γιαννακάκης: Είμαι ένας Αγιογράφος” θα πραγματοποιηθεί αύριο στις 7 μ.μ. στο Πνευματικό Κέντρο Χανίων.

Το βιβλίο θα μιλήσουν οι: Γιάννης Φίλης, καθηγητής του Πολυτεχνείου Κρήτης, τέως πρύτανης, Κωνσταντίνος Ζορμπάς, γενικός διευθυντής της Ορθόδοξου Ακαδημίας Κρήτης Συντονισμός εκδήλωσης: Κατερίνα Ζομπανάκη, προϊστάμενη του Τμήματος Διά Βίου Μάθησης, Παιδείας & Απασχόλησης της Π.Ε. Χανίων. Στο οπισθόφυλλο του βιβλίου αναφέρεται: «Ο Νίκος λέει, είμαι ένας αγιογράφος... Ζωγραφίζω για να καταλάβω τον εαυτό μου. Ζωγραφίζω για ν' αποδεχτώ

τον εαυτό μου. Πώς αλλιώς να βγάλω νόημα από μια τόσο σύντομη ζωή; Παίρνω τα χρώματα, τα ανακατεύω, τα απλώνω και φτιάχνω ιστορίες του κόσμου που μέσα τους στριμώχνω τη δική μου. Σκέπη η ζωή μου είναι μια διαδοχή από γεγονότα. Με το χρώμα τα γεγονότα παίρνουν ζωή και νόημα. Ετσι ελπίζω να προσεγγίσω το νόημα της ίδιας μου της ζωής». Ο Νίκος Γιαννακάκης είναι ένας από τους σημαντικότερους σύγχρονους αγιογράφους. Το έργο του έχει ανοίξει αυτό που

οι κριτικοί της τέχνης ονομάζουν Νεοβυζαντινή Σχολή. Στο βιβλίο αυτό σκιαγραφείται η ζωή και η πάλη του να βρει καινούργια έκφραση στην τέχνη της αγιογραφίας. Την εκδήλωση οργανώνει η Περιφέρεια Κρήτης / Περιφερειακή Ενότητα Χανίων.

ΣΤΗΝ ΚΙΣΑΜΟ

Εκδήλωση - αφιέρωμα στον “διαχρονικό Καζαντζάκη”

Εκδήλωση - αφιέρωμα στον Νίκο Καζαντζάκη με τίτλο “Ο διαχρονικός Καζαντζάκης” θα πραγματοποιηθεί τη Δευτέρα 7 Δεκεμβρίου στις 7 μ.μ. στην αίθουσα εκδηλώσεων του Δήμου Κισάμου.

Το πρόγραμμα της εκδήλωσης περιλαμβάνει ομιλίες από τους:

Σεργεδάκη Φωτεινή, αρθρογράφο, “Δοκιμή

προσέγγισης, σε μια Καζαντζάκεια οντότητα λογοτεχνίας: Τον Αλέξη Ζορμπά”.

Ιωσήφ Μιχελογιάννη, εκπρόσωπο τοπικής επιτροπής Χανίων διεθνούς εταιρείας φίλων Νίκου Καζαντζάκη “Το αγωνιστικό πνεύμα στην ζωή και το έργο του Καζαντζάκη”.

Αρτέμης Μ. Αθανασάκη, καθηγητή Φυσικών

και Περιβαλλοντικών επιστημών - Μουσικοποικιλική προσέγγιση – “Δεκαεννιά αναφορές στο έργο του Νίκου Καζαντζάκη για τη σχέση του με το φυσικό περιβάλλον και τη ζωή”.

Θα ακολουθήσει προβολή ντοκιμαντέρ “Η ζωή και το έργο του Νίκου Καζαντζάκη” σε παραγωγή του Μουσείου Νίκου Καζαντζάκη.

Η εκδήλωση διοργανώνεται από τον Δήμο Κισάμου και την κοινωφελή επιχείρηση του Δήμου σε συνεργασία με την τοπική επιτροπή Χανίων της διεθνούς εταιρείας φίλων Νίκου Καζαντζάκη και τον σύλλογο αποφοίτων της Ελληνογαλλικής Σχολής Χανίων.

ΣΤΟΝ “ΚΗΠΟ”

“Ο Βασιλιάς των ονείρων” της Ευδοκίας Σκορδαλά - Κακατσάκη

Στο πλαίσιο των εκδηλώσεων με γενικό τίτλο “Το όνειρό μου ένας όμορφος κόσμος”, που διοργανώνει το καφέ “Κήπος” στους χώρους του σε συνεργασία με τον Δήμο Χανίων, τη Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης και την Ένωση Πνευματικών Δημιουργών με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Παιδιού, την Παρασκευή 11 Δεκεμβρίου και ώρα 6μ.μ. θα γίνει η παρουσίαση του βραβευμένου απ’ τον “Κύκλο του Ελληνικού Παιδικού Βιβλίου” παραμυθιού, “Ο Βασιλιάς των Ονείρων” της Ευδοκίας Σκορδαλά - Κακατσάκη.

Το βιβλίο, που επανεκδόθηκε πρόσφατα από τις εκδόσεις “κόκκινη κλωστή δεμένη”, με νέα εικονογράφηση της Λιάνας

Δενεζάκη, και συνοδεύεται από cd, με τραγούδι και μουσική της Νένας Βενετσάνου, σε στίχους της συγγραφέα, θα παρουσιάσει η τ. σχολική σύμβουλος Προσχολικής Αγωγής - συγγραφέας Αγγέλα Μάλμου, ενώ αποσπάσματα θα διαβάσει ο ηθοποιός - καλλιτεχνικός διευθυντής του ΔΗ.Π.Ε.Θ.Ε.Κ. Μιχάλης Αεράκης. Θα ακολουθήσει μουσικοχορευτικό δρώμενο, σχετικό με το παραμύθι, από τα παιδιά της Ε2 τάξης του 5ου Δημ. Σχ. Χανίων, σε διδασκαλία της δασκάλας Φυσικής Αγωγής, Τόνιας Καπετανάκη.

Συντονιστής της εκδήλωσης θα είναι ο δάσκαλος λογοτέχνης Βασίλης Χαρωνίτης.

Το πρωί της ίδιας μέρας η Ευδοκία Σκορδαλά - Κακατσάκη θα συναντηθεί στις 10:30 με τα παιδιά της Δ' τάξης του 9ου Δημ. Σχ. Χανίων και στις 11:30 με τα παιδιά της Στ' τάξης του 1ου Δημ. Σχ. Σούδας και θα συζητήσει μαζί τους το θέμα “Δικαιούμαι έναν καλύτερο κόσμο” με βάση το βιβλίο της “Με λένε Ελπίδα”.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΒΙΒΛΙΩΝ

“Το σημάδι” του Μένιου Σακελλαρόπουλου

Το νέο βιβλίο του Μένιου Σακελλαρόπουλου με τίτλο “Το σημάδι” θα παρουσιαστεί τη Δευτέρα 7 Δεκεμβρίου στις 8 το βράδυ στο Ιστορικό Καφέ “Κήπος”.

Για το βιβλίο θα μιλήσει ο Μιχάλης Αεράκης, καλλιτεχνικός διευθυντής ΔΗ.Π.Ε.Θ.Ε. Κρήτης. Ο συγγραφέας θα συνομιλήσει με το κοινό και θα υπογράψει αντίτυπα του βιβλίου του.

Την εκδήλωση διοργανώνουν το βιβλιοπωλείο “Βιβλιοεμπορική” και οι εκδόσεις “Ψυχογιός”.

“Για να μη καθώ” της Μαρίας Ορφανουδάκη

Εκδήλωση για την παρουσίαση του βιβλίου της Μαρίας Ορφανουδάκη με τίτλο “Για να μη καθώ” θα πραγματοποιηθεί την Πέμπτη 10 Δεκεμβρίου, ημέρα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, στις 7 μ.μ. στο “Εργαστήρι Ειρήνης” στην Αρχαία Απτέρα.

Το βιβλίο θα παρουσιάσουν ο Ευάγγελος Κακατσάκης. Δάσκαλος και Λογοτέχνης και ο Τάκης Βουγιουκλάκης - Σκηνοθέτης.

Θα ακολουθήσουν χαιρετισμοί.

Συνεπής στον αγώνα της για παγκόσμια ειρήνη, η Μαρία Ορφανουδάκη αναφέρει «το Ορφανουδάκη όπως γνωρίζετε ξεκίνησε από το παιδί που είχε μείνει Ορφανό. “Το Ορφανό”. Σήμερα όμως νιώθουμε όλοι οι άνθρωποι, μικροί και μεγάλοι πως βγαίνει από μια άλλη ορφάνια πιο οδυνηρή, περισσότερο από ποτέ. Ορφάνια από ΑΓΑΠΗ! Από ΕΙΡΗΝΗ! Από ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ! Από Ανθρώπινα ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ!».

“Εγκλημα στην παραλία της Βουλιαγμένης” του Χρ. Μαργογιαννάκη

Παρουσίαση του δεύτερου αστυνομικού μυθιστορήματος του δικηγόρου και συγγραφέα Χρήστου Μαργογιαννάκη “Εγκλημα στην παραλία της Βουλιαγμένης”, που μόλις κυκλοφόρησε από τις Εκδόσεις Φερενίκη θα γίνει την Παρασκευή 11 Δεκεμβρίου και ώρα 8 μ.μ. στον Ιστιοπλοϊκό Όμιλο Χανίων (Τέρμα Ακτής Ενώσεως, Ενετικό Λιμάνι), παρουσία του συγγραφέα και του Εκδότη Χρήστου Ζαμπούνη.

Για το βιβλίο θα μιλήσουν ο πρώην αντιπρόεδρος της Βουλής Χρήστος Εμμ. Μαργογιαννάκης και η ηθοποιός Μαρία Τζομπανάκη.

Στο δεύτερο αστυνομικό του μυθιστόρημα, μετά το «Στον 5ο όροφο της Νομικής» ο Χρήστος Μαργογιαννάκης προσεγγίζει τη σκοτεινή πλευρά του κόσμου του θεάματος με ατμοσφαιρικό τρόπο και διαρκείς ανατροπές.

ΣΤΟ ΒΟΤΑΝΙΚΟ ΠΑΡΚΟ

“Η πριγκίπισσα του βοτανόκηπου” της Ειρήνης Μαθιουδάκη

Παρουσίαση του νέου παιδικού βιβλίου της Ειρήνης Μαθιουδάκη “Η πριγκίπισσα του βοτανόκηπου” θα πραγματοποιηθεί σήμερα στις 12 το μεσημέρι στο “Βοτανικό Πάρκο και Κήποι Κρήτης”.

Στο σχετικό Δ.Τ. αναφέρεται: «Ελάτε να γνωρίσουμε τις νεράιδες και τα ξωτικά του βοτανόκηπου και να μάθουμε τα όμορφα κρητικά βότανα και τις ιδιότητές τους μέσα από τα τραγούδια του βιβλίου, την ανάγνωση και το παιχνίδι». Είσοδος ελεύθερη.

ΣΤΟΝ ΝΑΥΣΤΑΘΜΟ ΚΡΗΤΗΣ

Εορτασμός του Αγίου Νικολάου

Τελετή για τον εορτασμό του Αγίου Νικολάου, προστάτη του Ναυτικού της επετείου Ναυμαχιών Βαλκανικών Πολέμων του 1912 - 1913, θα πραγματοποιηθεί αύριο στις 11:30 π.μ. στον χώρο του ελικοδρομίου παραπλεύρως της Λέσχης Αξιοματικών Ναυστάθμου Κρήτης (ΛΑΝΚ).

Αφορμή

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

yannis.kalo@gmail.com · no14me.blogspot.gr/

Φόνος 5 αστέρων

» Ελενα Ακρίτα (εκδόσεις Διόπτρα)

Αν κάποιος περνούσε έξω από τη σκοτεινή έπαυλη της οδού Λουκή Ακρίτα στη Φιλοθέη θα έβλεπε μόνο ένα φως στο παράθυρο του πρώτου ορόφου... Και ίσως -αν ήταν πολύ παρατηρητικός- κάποια αντικείμενα σε ελεύθερη πτώση· ένα κρυστάλλινο ποτήρι κι ένα μικρό φιαλίδιο πέφτουν ταυτόχρονα στο χαλί. Το νερό εκσφενδονίζεται κι απ' το φιαλίδιο σκορπούν παντού δίχρωμες φαρμακευτικές ταμπλέτες με χαραγμένη τη λέξη "KORVASIN 10" στη συσκευασία.

Αμέσως μετά μία κούπα με ζεστό καφέ σαν για να τους κάνει παρέα, σκάει σαν κύμα στο χαλί. Λεκές!

Η δεκάτη εβδόμη Δεκεμβρίου, του Αγίου Διονυσίου, αρχιεπισκόπου Αιγίνης του Θαυματουργού είναι μια ημερομηνία έντονου συμβολισμού για την οικογένεια Ασλάνογλου καθώς μία σειρά από ευχάριστα και δυσάρεστα γεγονότα έχουν σημαδέψει, άπαξ και δια παντός, την ιστορία της οικογένειας εδώ και πολλές γενιές. Κάθε χρόνο την ημέρα αυτή, στην έπαυλη της οικογένειας, στην οδό Λουκή Ακρίτα στη Φιλοθέη δίνεται δείπνο σε στενό οικογενειακό και φιλικό περιβάλλον, με χαρακτηριστικά απολογιστικό ως προς τα πεπραγμένα και εφελκυστικό ως προς τα μελλούμενα. Την Τετάρτη 17 Δεκεμβρίου 2014 λίγο μετά το τέλος του δείπνου, ο Γιάννος Ασλάνογλου θα βρεθεί νεκρός, με τις ενδείξεις να δείχνουν εν πρώτοις καρδιακή προσβολή. Η κόρη του, Σόνια Ασλάνογλου,

που εκείνο το βράδυ λείπει στο Λονδίνο δεν θα πειστεί από την εξήγηση αυτή και θα θεωρήσει ύποπτη την πρεμούρα της μητριάς της, να γίνει η κηδεία άμεσα, θεωρώντας πως κάτι κρύβει η στάση της αυτή. Η μητέρα της, πρώτη σύζυγος του Γιάννου, μια πανέμορφη Αμερικανίδα, ζει στην Αμερική μετά το διαζύγιο. Από τον πρώτο εκείνο γάμο ο Γιάννος απέκτησε δύο παιδιά, τη Σόνια και τον Νικ εκείνος ζει στο εξωτερικό έχοντας κόψει τελείως γέφυρες με τον πατέρα του. Με τη νέα σύζυγο, τη Λίλιαν (κοινώς Ευαγγελία - Λίτσα) αντίστοιχης εξωτερικής εμφάνισης, μια αποτυχημένη ηθοποιός σε έναν επιτυχημένο γάμο, θα αποκτήσει δύο παιδιά, τον Δημητράκη και τη Μελίνα. Πριν δέκα χρόνια, πάλι στις 17 Δεκεμβρίου, η μικρή θα πνιγεί στη λίμνη Στυμφαλία, κοντά στη βίλα της οικογένειας. Ο Γιάννος ηγείται ενός τουριστικού κολοσσού και το άνοιγμα της διαθήκης του αναμένεται με τεράστιο ενδιαφέρον.

Η Σόνια με τη βοήθεια της κολλητής της φίλης Ελσινόρης, όνομα που η δύστυχη το οφείλει στην επίσκεψη των δικών της στο ομώνυμο κάστρο του Αμλετ στη Δανία, θα προσπαθήσουν να ρίξουν φως σε αυτή την ύποπτη ιστορία...

Η Ελενα Ακρίτα, στο πρώτο της μυθιστόρημα, κάνει εμφανή, από τις πρώτες σελίδες, την τεράστια πείρα που διαθέτει από τη συγγραφή τηλεοπτικών σεναρίων και θεατρικών έργων, καθώς και τη χρόνια ενασχόλησή της με τη δημοσιογραφία, γεγονός που στιγμή δεν αφήνει να φανεί οποιαδήποτε αμηχανία. Εχοντας την ιστορία στο μυαλό της,

διαχειρίζεται με άνεση το υλικό της, πραγματοποιώντας διαρκή φλας μπακ μέχρι να καταλήξει στη λύση του μυστηρίου, παρουσιάζει χαρακτηριστικές στέρεους στους οποίους δίνει συνειδητά μια διάσταση καρικατούρας, όπως άλλωστε και στην ίδια την ιστορία, υπονομευοντάς την, με την αίσθηση χιούμορ και σάτιρας που την χαρακτηρίζει, παίζοντας με τα στερεότυπα και τα κλισιέ, προσθέτοντας μια κωμική διάσταση σε εκείνη του μυστηρίου της αστυνομικής πλοκής. Η δεδομένη ικανότητα της Ακρίτα στην αφήγηση και στους διαλόγους δίνει στο μυθιστόρημα ρυθμό και ροή, παρά την έλλειψη χρονικής γραμμικότητας, εξασφαλίζοντας μια απροσπέλαστη ανάγνωση. Ανάμεσα στις γραμμές της αστυνομικής ιστορίας, η Ακρίτα βρίσκει την ευκαιρία να σχολιάσει την εποχή, την εποχή της κρίσης, των κοινωνικών δικτύων, της υποκρισίας, της επισφαλούς εργασίας, της διαφθοράς, των σχέσεων εξουσίας και της αβεβαιότητας. Και το κάνει με τον γνωστό, δηκτικό της τρόπο.

Για τους λάτρεις του αστυνομικού μυθιστορήματος όπως αυτό τα τελευταία χρόνια επαναπροσδιορίστηκε κυρίως από τους Σκανδιναβούς.

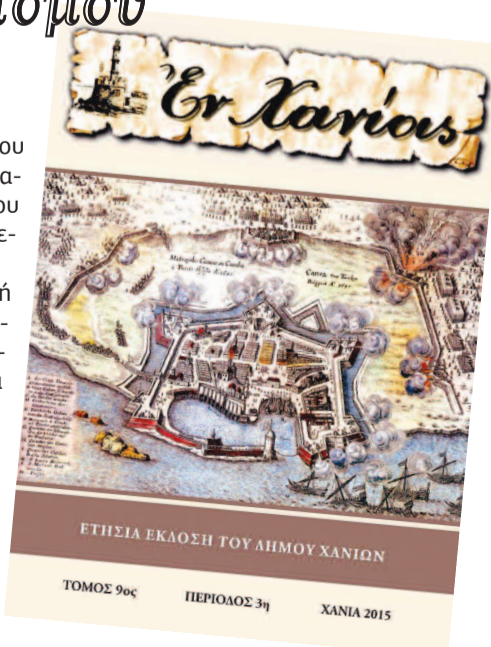
ΣΤΟ Κ.Α.Μ.

Παρουσίαση νέου τόμου του "Εν Χανίοις"

Εκδήλωση για την παρουσίαση του νέου, 9ου τόμου της έκδοσής του "Εν Χανίοις 2015" διοργανώνει ο Δήμος Χανίων την Τετάρτη 9 Δεκεμβρίου και ώρα 7 μ.μ. στο Κέντρο Αρχιτεκτονικής της Μεσογείου (Μεγάλο Αρσενάλι).

Η παρουσίαση θα γίνει με παράλληλη προβολή σχετικών διαφανειών από την επιμελήτρια της έκδοσης κα Ζαχαρένια Σημανδράκη, Ειδική Συνεργάτιδα των Γενικών Αρχείων του Κράτους. Μετά την εκδήλωση το κοινό θα έχει την ευκαιρία να πάρει τον τόμο, ο οποίος περιέχει σημαντικές εργασίες παλαιότερων και νεότερων ερευνητών, αλλά και αφιέρωμα στα 370 χρόνια από την κατάληψη της πόλης των Χανίων από τους Τούρκους (1645).

Είσοδος ελεύθερη.

Όσα ήθελα να δώσω

Λένα Μαντά

Εκδότης: Ψυχογιός

Δώδεκα ιστορίες... Δώδεκα, όσες και τα βιβλία μου. Σε καθεμία από αυτές δίνω τη συνέχεια και το τέλος. Για να το καταφέρω, γύρισα πίσω και βρήκα τον Κωστή, τη Μαρίνα και τη Ναταλία από το Βαλς με δώδεκα θεούς. Αναζήτησα τη Θεανώ, τη λύκαινα της Πόλης. Θυμήθηκα τα κορίτσια από το σπίτι δίπλα στο ποτάμι και μετά είχε σειρά ο Αντρέας και οι επιλογές του από την Άλλη πλευρά του νομίσματος. Ήταν αδύνατον να παραβλέψω την Κλαίλια και τον Παύλο από το έρωτας σαν βροχή. Ξαναγύρισα στον Μιχάλη από Το τελευταίο τσιγάρο και έξι με την Ειρήνη και τη Βένια στο Χωρίς χειροκρότημα. Ανακάλυψα από την αρχή την Ηρώ στο όσο αντέχει η ψυχή και είχα τη χαρά ν' αγκαλιάσω και πάλι την Ντάτα. Σειρά είχε η Κυβέλη και ο Ορέστης από Τα πέντε κλειδιά και μετά παραδόθηκε στη Μυρσίνη και στον Θεόφιλο στο Μια συγγνώμη για το τέλος. Κουρασμένη επέλεξα να πω Έναν καφέ στην χόβολη αφού έδωσα όσα ήθελα να δώσω... Τώρα πια θα μάθετε τι απέγιναν όλοι αυτοί που αγάπησα και αγαπήσατε...

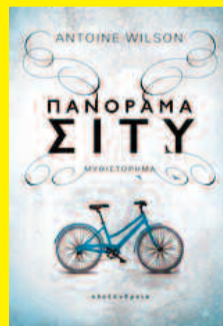

Πανόραμα Σίτυ

Antoine Wilson

Εκδότης: Αλεξάνδρεια

Ο εικοσιοκτάχρονος Οπεν Πόρτερ -ένας ανοιχτόκαρδος γυαλάκις και ποδηλάτης, που, όπως λέει ο ίδιος, "μαθαίνει αργά"- νομίζει ότι πεθαίνει. Από το κρεβάτι του νοσοκομείου, καταγράφει στο κασετόφωνο, για χάρη του αγέννητου γιού του, μια ιστορία ωρίμανσης και αυτογνωσίας: πώς από «τρελός του χωριού» έγινε «άνθρωπος του κόσμου». Με μια απρόσμενα ελκυστική και σοφή φωνή, αφηγείται σαράντα μέρες και νύχτες περιήγησης στα φαστφουντάδικα, τις εκκλησιαστικές οργανώσεις και τους ψυχολόγους του Σαν Φρανσίσκο, ανάμεσα σε ανθρώπους πεισμένους ότι ο δικός τους δρόμος είναι και ο πιο κατάλληλος γι' αυτόν - ώσπου να βρει ο ίδιος το δρόμο του μέσα από μια αναζήτηση που είναι ταυτόχρονα απολαυστική τέχνη και μεθοδική επιστήμη. Γεμάτο αφοπλιστικό χιούμορ και υπόγειες συγκινήσεις, το βιβλίο μάς κάνει να δούμε τον κόσμο, και τη θέση μας μέσα σ' αυτόν, με νέα μάτια.

Οι φυγάδες

Πάνος Καρνέζης

Εκδότης: Πατάκη

Σε μία μακρινή ζούγκλα της Λατινικής Αμερικής ένας πληγωμένος στρατιώτης συναντά τον Πατέρα Τόμας, έναν Αγγλο καθολικό ιερέα, που τον οδηγεί στο ινδιάνικο χωριό όπου ζει. Οι Ινδιάνοι ανησυχούν για τις συνέπειες του ερχομού του στρατιώτη. Ο παραδοσιακός τρόπος ζωής τους κινδυνεύει απ' τους ακτήμονες που καταπατούν το δάσος. Ο στρατός έχει έρθει να εκδιώξει τους καταπατητές, αλλά εκείνοι αντιστέκονται με την υποστήριξη μιας ομάδας ανταρτών. Ο Βενουσιάνο, ο υπερήφανος νεαρός αρχηγός των Ινδιάνων, είναι αποφασισμένος να προστατεύσει τους ανθρώπους του, αλλά συχνά αισθάνεται ανίκανος απέναντι στις αλλαγές που συμβαίνουν στο δάσος. Ο θαυμασμός των ανθρώπων του για τη ζωή στην πόλη τον φέρνει σε απόγνωση και δεν εμπιστεύεται κανέναν: τους καταπατητές, τους αντάρτες, τον στρατό, τον Πατέρα Τόμας, ακόμα και τη Μιλάγρος, την αρχαιολόγο που μάταια αναζητά στην περιοχή τα ίχνη μιας χαμένης αρχαίας πόλης. Πρώτιστο πρόβλημά του όμως είναι ο αιμοδιψής ιαγούαρος που τριγυρίζει το χωριό. Ο Βενουσιάνο είναι ο μόνος Ινδιάνος που έχει όπλο και δεν θα διστάσει να το χρησιμοποιήσει. Στο νέο του μυθιστόρημα, ο Καρνέζης αφηγείται μια ιστορία σχεδόν αρχειακής αμεσότητας. Τα διλήμματα των πρώων του είναι απόλυτα και απλά, κι όμως οι αποφάσεις μοιάζουν αδύνατες... Ένα βιβλίο εμβληματικής δύναμης, για την πίστη, τη δικαιοσύνη, την πρόοδο και τη βία.

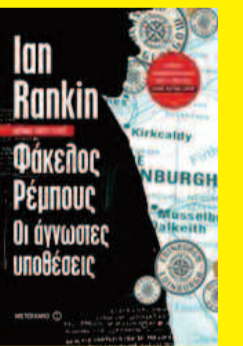
Φάκελος Ρέμπους

Οι άγνωστες υποθέσεις

Ian Rankin

Εκδότης: Μεταίχμιο

Δεν υπάρχει άλλος επιθεωρητής σαν τον Τζον Ρέμπους. Ευφυής, οξύθυμος και εντελώς απρόβλεπτος, είναι στο στοιχείο του στη σκοτεινή πλευρά του Εδιμβούργου. Αυτό το βιβλίο αποτελεί μία ανασκόπηση της καριέρας του, από τα πρώτα του βήματα έως τη συνταξιοδότησή του. Στις σελίδες του έρχονται στο φως δεκαεπτά άγνωστες και δημοσιεύτες έως σήμερα συναρπαστικές υποθέσεις στις οποίες ενεπλάκη ο Ρέμπους. Όλα όσα θέλατε να μάθετε λοιπόν για τον Τζον Ρέμπους σ' έναν τόμο επιτομή της δράσης του, ο οποίος είναι ταυτόχρονα και η ιδανική εισαγωγή στον κόσμο του επιθεωρητή για όσους δεν τον έχουν γνωρίσει ακόμη.

Επιμέλεια:
ΣΑΚΗΣ ΚΟΥΒΑΤΣΟΣ
info@herb.gr

Βιότοπος - περιγραφή

Λατινική ονομασία του βοτάνου είναι *Anchusa officinalis* L. (Άγκουσα ή φαρμακευτική) και τη συναντούμε με τις ονομασίες άγκουσα, βοϊδόγλωσσα, σκυλόγλωσσα, αλκάνη, λύκοφισ.

Άγκουσα

Ανήκει στην οικογένεια των Βοραγιινιδών. Φυτρώνει σε όλη την Ευρώπη, κύρια όμως στη νότια. Από τα 40 είδη που υπάρχουν στη χώρα μας συναντούμε 15 περίπου είδη άγκουσας.

Η πλέον γνωστή όμως είναι αυτή που αναφέρουμε σήμερα. Αυτοφύεται σε λιβάδια και χέρσα μέρη. Ευδοκμεί σε ημιορεινές, αλλά και πεδινές περιοχές και σε χωράφια προσοπιακά, μέτριας γονιμότητας, ξηρικά.

Είναι φυτό διετές, χνου-

δωτό, που φτάνει σε ύψος

τα 70 εκατοστά. Φύλλα

προμήκη, λοχκοειδή,

χνουδωτά. Άνθη

κυανά ή ιώδη σε

αραιούς βόστρυ-

χους. Μερικές

φορές είναι και

λευκά. Τα άνθη

είναι ερμαφρό-

διτα (έχουν

τόσο αρσενικά

όσο και θηλυκά

όργανα) και γονι-

μοποιούνται από

μέλισσες. Είναι

πλούσια πηγή νέκταρ

(οι μέλισσες του έχουν

ιδιαίτερη αδυναμία και το

προτιμούν). Οι σπόροι του φυτού

ωριμάζουν από τον Ιούλιο μέχρι τον

Οκτώβριο.

Είναι φυτό πολύ συγγενικό με την *Anchusa*

italica που καλλιεργείται συχνά στους κήπους

ως καλλωπιστικό.

Τα φύλλα και νεαρά βλαστάρια τρώγονται μα-

γειρεμένα ή ωμά. Χρησιμοποιείται όπως το σπα-

νάκι. Τα λουλούδια τρώγονται ψημένα ή

χρησιμοποιούνται ως γαρνιτούρα στις σαλάτες.

Η κόκκινη χρωστική ουσία που λαμβάνεται από

τις ρίζες μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τον χρω-

ματισμό ελαίων, λιπαρών ουσιών και σιροπικών.

Από τα άλλα είδη μπορούμε να αναφέρουμε

την *Anchusa strigosa*, πολυετές φυτό με ω-

κοειδή φύλλα και λευκά άνθη με βαθυκόκκινα

στίγματα, κοινό είδος σε όλη την Ελλάδα, την

η *Anchusa stylosa*, πολυετές φυτό με στενά,

λοχκοειδή φύλλα και μπλε άνθη, που βγαίνουν από τον Μάρτιο έως τον Σεπτέμβριο, ενδημικό φυτό των αργιλωδών εδαφών της Αττικής, την *Anchusa aegyptiaca*, πολυετές φυτό με κίτρινα άνθη το οποίο συναντάται σε παραθαλάσσιες βραχώδεις περιοχές της Σαλαμίνας και της Κρήτης και τέλος, την *Anchusa azurea*, μονοετές φυτό με γαλαζωπά άνθη, το οποίο φυτρώνει σε καλλιεργημένα εδάφη της Βόρειας Ελλάδας και της Κέρκυρας.

Ιστορικά στοιχεία

Το όνομα του φυτού

προέρχεται από την

αρχαία ελληνική

λέξη αγκουσίζομαι

που σημαίνει χρη-

σιμοποιώ άγκου-

σουσα, βάφω,

χρωματίζω (κυ-

ρίως το πρό-

σωπο).

Ο Διοσκουρίδης

αναφέρει ότι η

προσθήκη του

φυτού στο κρασί το

έκανε "ευφρόσυνο".

Αναφέρει επίσης ότι αν σε

δαγκώσει δηλητηριώδες ζώο

μπορεί να γίνεις καλά αν πάρεις το

φυτό αυτό εσωτερικά ή βάλεις σαν πολτό

το μασημένο φυτό πάνω στην πληγή. Λέει

ακόμη ότι αν φτύσεις τον πολτό αυτό μέσα στο

στόμα ενός φιδιού, αυτό θα πεθάνει αμέσως,

ενώ σκοτώνει και τα σκουλήκια στο έντερο.

Συνιστούσε επίσης το φυτό σε προβλήματα

πόνου της πλάτης, μώλωπες από πτώσεις, ευ-

λογιά, ιλαρά και τοιμηήματα εντόμων.

Στην αρχαιότητα μαζί με άλλα παρεμφερή

είδη θεωρούσαν την άγκουσα ως ένα από τα

καλύτερα καλλυντικά. Ο Πλίνιος αναφέρει ότι

την χρησιμοποιούσαν στη βαφική, ενώ ο Γαλη-

νός τη γνώριζε σαν καλλυντικό.

Κατά περιεργο τρόπο, στη λαϊκή ιατρική η άγκου-

σουσα χρησιμοποιείται κατά της διάρροιας. Το

χρησιμοποιούσαν επίσης για να θεραπεύει δο-

θιήνες, φλεγμονές και ευαίσθητα δέρματα. Δι-

νόταν επίσης από το στόμα ως καθαρτικό, για τον βήχα και το έλκος στομάχου.

Τα φύλλα του που είναι τραχιά και με χνου-

δωτά εξογκώματα τα μάζευαν μεταξύ Ιανουα-

ρίου και Μαρτίου και θεωρούσαν ότι δίνουν μια

εξαιρετική γεύση στο χαρμάνι των χόρτων που

χρησιμοποιούνται για πίτες.

Συστατικά - χαρακτήρας

Το φυτό περιέχει τα αλκαλοειδή κυνογλωσσίνη

και κονδολιδίνη, ταννίνη και βλεννώδης ουσίες.

Η ρίζα δίνει κόκκινο χρώμα.

Άνθιση - χρησιμοποιούμενα μέρη - συλλογή

Ανθίζει από τον Ιούνιο έως τον Οκτώβριο. Θε-

ραпевτικές ιδιότητες έχουν όλα τα μέρη του

φυτού. Το υπέργειο τμήμα συλλέγεται κατά την

εποχή της πλήρους άνθισης και για θεραπευτι-

κούς σκοπούς χρησιμοποιούνται τα φύλλα, τα

άνθη και οι σπόροι του φυτού. Η ρίζα συλλέγε-

ται το Φθινόπωρο.

Θεραπευτικές ιδιότητες και ενδείξεις

Είναι φυτό φαρμακευτικό, εδώδιμο, βαφικό

και μελισσοτροφικό.

Το υπέργειο τμήμα του θεωρείται διουρητικό,

επουλωτικό, αποχρεμπτικό και μαλακτικό. Πα-

λαιότερα το χρησιμοποιούσαν για τη θεραπεία

του στομαχικού έλκους, της νευρικής υπερεντά-

σεως και της μελαγχολίας.

Βοηθά στην επούλωση χρόνιων ελκών, έντο-

νων φλεγμονών και εγκαυμάτων. Βοηθά σε

προβλήματα σπλήνας και άμμου στα νεφρά.

Σήμερα παρασκευάζεται φάρμακο για την θεραπεία του έλκους στομάχου και δωδεκαδακτύλου το οποίο χρησιμοποιούν στην ομοιοπαθητική

Η ρίζα έχει βαφικές ιδιότητες (κόκκινο χρώμα),

ενώ τα τρυφερά φύλλα και νεαροί βλαστοί τρώ-

γονται όπως το σπανάκι.

Παρασκευή και δοσολογία

Χρησιμοποιείται εξωτερικά υπό μορφή αλοι-

φής για θεραπεία μωλώπων, πληγών από κοψί-

ματα, φλεβίτιδα. Εσωτερικά λαμβάνεται υπό

μορφή εγχύματος ως μαλακτικό και για τη θε-

ραπεία του βήχα και του συναχιού.

Υ.Γ: Όλα τα προηγούμενα άρθρα της στήλης μπορούμε να τα βρούμε στη διεύθυνση www.herb.gr.

Επίσης αν κάποιος φίλος αναγνώστης γνωρίζει οποιαδήποτε θεραπευτική ιδιότητα βοτάνου του τόπου μας που δεν είναι ευρέως γνωστή ή έχει κάποιο ερώτημα μπορεί να το απευθύνει στην ηλεκτρονική διεύθυνση skounatsos11@gmail.com